

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1913.

Leto XXVI.

Novi krokarji.

Iz prejšnjih časov nam opisujejo, kako so na bojišču, ko se je boj dokončal, pričeli svoje grdo delo krokarji in hijene. Danes, hvala Bogu, poskrbe dobri ljudje, da se mrtvi vojaki pokopljejo in ranjenci spravijo v bolnišnice. Brez krokarjev pa vendar ni. Nove vrste krokarji spremljajo vojske od začetka do konca in si iščejo hrane; pač ne več v krvi in razmesarjenih telesih, nego v cvenku. Kapitalisti so vojni krokarji naše dobe. Pri premaganih in pri zmagovalcih hočejo zase dobička.

Naši bralci vedo, da takojmenovane velevlasti zahtevajo, naj se balkanske države odrečejo vsaki vojni odškodnini in naj vrhu tega še prevzamejo en del turškega dolga nase. Zmagali so, dosegli so velike uspehe, priborili so svojim uslužbenim bratom svobodo, toda mednarodni kapitalist, v prvi vrsti bogati jud, hoče, da že takoj izpočetka postanejo njegovi dolžniki. Vojska silno stane; stroški za vojsko naj ostanejo balkanskim državam v obliki ogromnega dolga na ramenih. To hoče kapitalist, ki mirno čaka, kako se bo cela reč izšla, ker vé, da se zanj odpre nov studenec odiranja, nov vir dobičkov.

Zdaj završujejo banke svoje račune za prešlo leto. Večinoma so že objavile svoje računске sklepe. Vsi vemo, kako je obrt in trgovina pri nas prišla v velike stiske vsled balkanske vojske in ž njo združene velike nevarnosti, da ne nastane velika evropska vojska, ki bi potegnila v strašen vojni požar šest velikih držav, našo, nemško, laško, francosko, rusko in angleško. Pisali smo že o tem, koliko podjetij je že propadlo, koliko jih je oslabilo. Najmanjši naš mizar, tesar, ključavničar čuti bridko, da zastaja podjetnost in da mu zmanjkuje dela in zaslužka. Računi velikih bank pa izkazujejo vkljub temu, ali pravzaprav ravno vsled tega ogromne dobičke. Denar

postaja vedno dražji in banke žanjejo vsled ogromno narastlih obresti, ki jih zahtevajo za svoja posojila.

Veliki denarni mogotci se vesele, da ni miru. Vojna nevarnost sili posamezne države, da izdajo vedno nove stotine milijonov za vojaštvo. Denarja iščejo pri kapitalistih, in čim več ga potrebujejo na posodo, tem dražji je. Narodi krvave, kapitalisti pa spravljajo neštete milijone. Ljudsko premoženje — to kar pridobe roke, združene z razboritim umom — gre v vedno večjem obsegu za državne dolgove, ki strašno naraščajo.

Kako je prišlo do tega? Po francosko-nemški vojski leta 1870. so začeli Francozi z vsemi silami razvijati svoje vojaštvo, da bi se pripravili za maščevalno vojsko proti Nemčiji. Nemci izprva niso krenili na to pot. Skrbeli so, da se je jela razvijati med njimi obrt in trgovina; ko so pa videli, da utegne francoska armada postati močnejša od njihove, so se vrgli tudi sami na to, da so izdali nove velike svote za vojaštvo. Ker se je na Nemškem ljudstvo zelo namnožilo, si Nemčija začenja iskati v Afriki ozemlja, da tam naseli svoje ljudi. Za to potrebuje močnega brodograja in si ga napravi. To pa izzove Angleže, ki se pričenjajo bati, da bi njihova moč na morju oslabela, in divja gonja, kdo bo imel več in večjih ladij, potegne za seboj tudi druge države. Od leta 1881. do 1890. so izdale imenovane evropske velevlasti za vojaške namene 38.400 milijonov kron, od leta 1891. do 1900 že 46.800 milijonov kron, od leta 1900 do 1910. pa 78.000 milijonov kron. Vojske se vrste ena za drugo. Za japonsko-kitajsko pride špansko-amerikanska, za njo burska, za njo rusko-japonska, potem laško-turška in zdaj balkanska. Vsi ti dogodki vplivajo na to, da se države vedno bolj zadolžujejo. Od leta 1881. do 1885. so se večje države na svetu zadolžile za 24 tisoč milijonov, od leta 1886. do 1890. za 40.000, od leta 1890. do 1895. tudi za 40

tisoč, od leta 1896. do 1900 za 60.000, od leta 1901 do 1905. za 84.000, od leta 1906. do 1910. pa za 114 tisoč milijonov kron. Teh zadnjih pet let so si torej izposodile povprek vsako leto več nego 20.000 milijonov kron. Kapitalisti jih imajo v rokah. Z vojaštvom si hočejo ohraniti svobodo, toda po ti poti prihajajo samo v vedno hujšo odvisnost od kapitalistov.

Kakšen bo konec? Recimo jasno: Ali bodo enkrat utonile sedanje države v krvi, ali pa bodo morale kreniti kmalu na popolnoma drugo pot. In ta ne more biti druga nego pot krščanske misli in krščanskih načel. Mnogo je žalostnega, kar vidimo pred seboj, a hvala Bogu, vidimo tudi mnogo veselega. Krščansko prepričanje raste in poganja vedno globlje korenine v ljudstvu in med izobraženci. Zlasti mi Slovenci gledamo lahko mirno v prihodnost. V težkih časih smo ohranili živo versko misel in smo vrgli ob tla njene nasprotnike. Krokarji-oderuhi ne krakajo več po naših vaseh; mir se seli vanje in ž njim plodnosno napredno delo. Po ti poti padejo tudi svetovne vojske in njihovi krokarji.

Kitajska republika.

Znano je, da so Kitajci pognali svojo vladarsko rodbino in ustanovili republiko. Zdaj se potegujejo, da bi druge velike države novo republiko priznale. Sklicujejo se na to, da so svojo revolucijo izvršili v kratki dobi štirih mesecev in da se pri tem ni prelila stotina toliko krvi, kolikor se je prelilo v revolucijah v drugih državah. Vrgli so v tem kratkem času cesarstvo staro 4000 let in ga izpremili v novo demokratično državo. Velike države pa nečejo uslišati te zahteve. Tukaj pri-deta v poštev zlasti Rusija in Angleška.

Rusija hoče dobiti Mongolsko pod svojo oblast, Angleška pa Turkestan in Tibet; trudi se posebno za to, da bi ohranila vpliv svoje trgovine na Kitajsko. Kitajska republika je izprevidela, da je ena največjih nevarnosti za kitajsko ljudstvo uživanje opija. Kdor se opija navadi, je izgubljen. Malokatera strast je tako močna kakor poželenje po opiju pri človeku, ki se ga je navadil. Opij se navadno kadí. Pri tem se človek nekako vpijani in se zaziblje v silno sladke in prijetne sanje. Seveda, ko se vzbudi, je utrujen in oslavljen. Najmočnejšo naturo opij kmalu uniči. Do sedaj so opij uvažali na Kitajsko Angleži, in sicer so ga prodali na leto za 240 milijonov kron. Republika je pa nedavno prepovedala uvoz opija na kitajske trge. Silno hvalevreden je ta korak republikanske vlade, ki hoče z vso silo zatreti to škodljivo nezmernost. Morda bi se mogla glede na boj proti pijančevanju še kaka druga država učiti od Kitajcev. Angleški kapitalisti, ki so s to prepovedjo ob ogromne dobičke, seveda niso zadovoljni. Angleška se šteje, da skrbi za krščansko vero na daljnem vzhodu, poganski Kitajci se pa morajo s postavami braniti pred to čudno krščansko državo. Upati je, da špekulanti z opijem ne bodo dobili javnega mnjenja na Angleškem zase. Zdaj zahtevajo, naj bi angleška vlada pritisknila na Kitajsko, da bi preklicala svojo prepoved.

Političen pregled

ODRIN JE PADELI

Veselje nad osvojitvijo Odrina.

Ves svet je presenetila vest, da je po petmesečnem obleganju padla močna tur-

ška trdnjava. Zmaga nad Turki je bila že davno odločena. Neustrašena bulgarska vojska je Turke pogazila pri Lozengradu, Ljuburgasu, pri Čorlu, Cataldži in Bulairju. A Odrin se je še vedno držal. Sedaj ko je padel ta, dosegli so Bulgari vse. — Zato je veselje nad padcem Odrina upravičeno veliko. V Sofiji, glavnem bulgarskem mestu, je vse prekipovalo veselja. Ljudje so hodili po ulicah in se objemali. Hiše so bile razsvetljene in po cerkvah so se vršile maše v zahvalo in pa za padle vojake. — Pa tudi drugod je vzbudil ta dogodek veliko veselje. Ruska duma, državni zbor je čestital bulgarskemu sobranju, čestitali so dalje zvezni vladarji in vlade. V mestih zaveznikov, v Beogradu in na Cetinju je bilo vse razsvetljeno. — Podobno so slavili to zmago tudi v nekaterih avstrijskih slovanskih mestih.

Boji za Odrin. Naskok. 49 ur!

Napada na Odrin je bilo že dalj časa pričakovati. Z bombardiranjem mesta so si pripravili Bulgari pot za naskok. — Dne 23. marca je izšlo res povelje in 24. marca popoldne se je začel odločilni boj. Napad je vodil general Ivanov.

Začel se je strašen artiljerijski boj na vsej črti. Nato pa je sledil napad pehote. Bulgari so, kakor vedno v sedanji vojni, napadli z bajoneti in osvojili najprej vzhodni del utrdbe. Boj se je razvil na vseh mestih; obenem so bile napadene vse utrdbe. Ko je zvečer solnce zašlo, se je že pokazalo, da bo boj imel uspeh. Ponoči je trajal boj naprej, posebno boj topov. Zjutraj v megli je infanterija začela osvajati še ostale utrdbe.

Boji s tem niso bili še končani. Še cel dan in v noč so se borili Turki v nekaterih utrdbah ali pa po mestnih ulicah. — Boj je vsega skupaj trajal neprestano 49 ur.

Skladišča požgana. — Šukri paša držal besedo.

Ko so Turki videli, da nič več ne opravijo, dal je Šukri paša povelje, da se

uničijo vse zaloge. Turki so tedaj začeli zažigati razna skladišča municije, živil itd. Poškodovali so tudi mnogo topov, da, celo puške so razbijali, da le Bulgarom ne bi prišle v roke. — Če ne bi Bulgari hitro osvojili mesta, bilo bi vse uničeno. Šukri paša je namreč hotel, kakor je enkrat izjavil, pustiti Bulgarom samo razvaline.

Šukri paša in car Ferdinand.

Ker se je turški poveljnik Šukri paša držal tako junaško, imajo Bulgari pred njim nekako spoštovanje. Ko se je udal, izročil je v znamenje, da je ujet, svojo sabljo. Toda ko se je pripeljal v Odrin bulgarski car, mu je sabljo vrnil in mu menda celo dovolil, če hoče, da lahko odide.

Plen in izgube.

Bulgari so ujeli v Odrinu 51.000 vojakov, 1220 častnikov, med njimi 17 paš, 4 divizijske generale, 8 brigadnih generalov. Ujetih je v Odrinu tudi 64 nemških častnikov, 18 rumunskih in 6 belgijskih, ki so učili turške vojake evropske vojne umetnosti. Zmagovalci so zaplenili 54.000 pušk, 620 topov in velike zaloge plaščev.

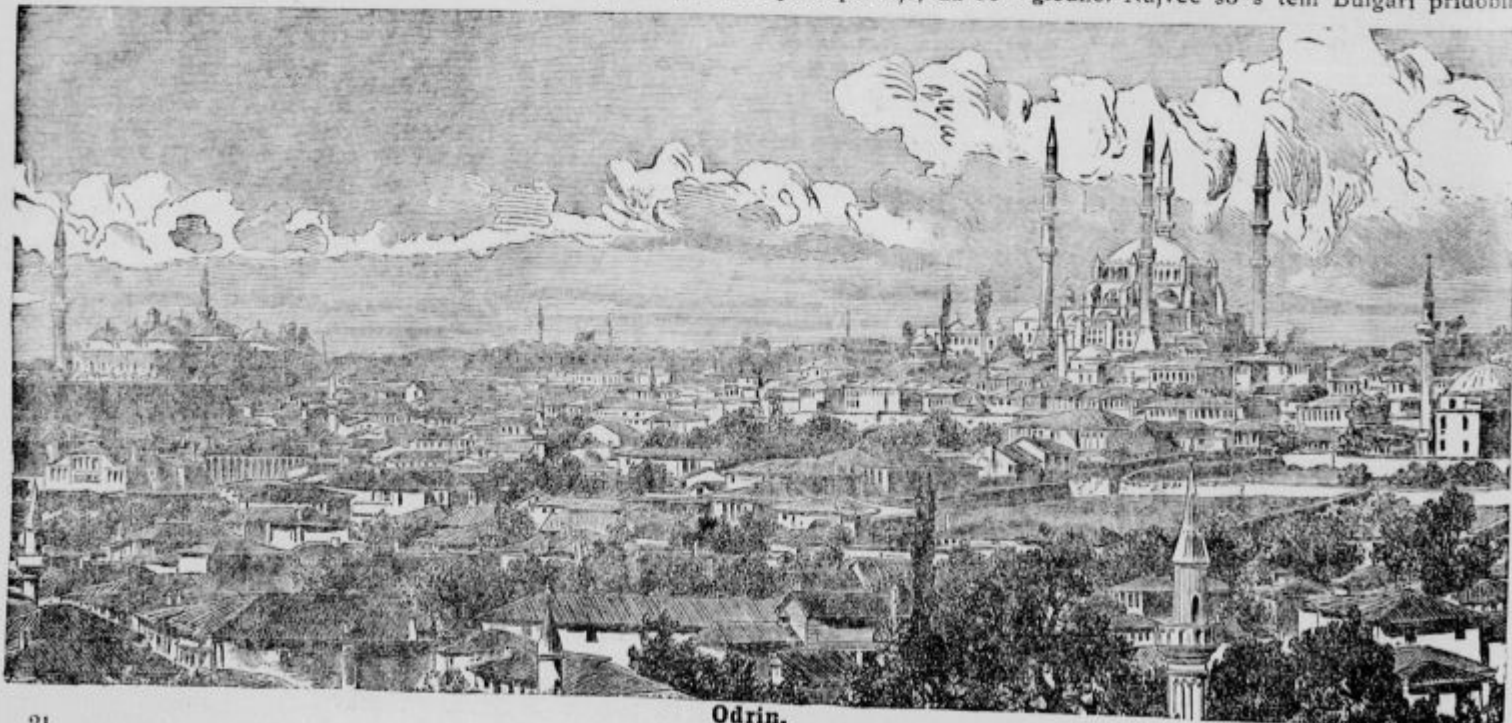
Koliko so Bulgari v strašnih bojih za trdnjavo izgubili mrtvih in ranjenih, se še ne ve. Bulgari o tem previdno molče. Gotovo je le toliko, da so morale biti izgube zelo velike. Neko angleško poročilo trdi, da je padlo 5000 Bulgarov.

Tudi Srbi so se odlikovali.

Kakor znano, je stalo pred Odrinom tudi kakih 62.000 mož pod poveljstvom generala Stepanoviča. Tudi ti so se udeležili bojev in veliko pripomogli k zmagi. Eno najmočnejših utrdbe so vzeli ravno Srbi. — To jim s hvaležnostjo priznavajo Bulgari, ki so se jim v sobranju javno zahvalili.

Posledice padca. — Bulgari hočejo hitro mir.

Posledice zavzetja Odrina so nepregledne. Največ so s tem Bulgari pridobili

Odrin.

na ugledu, zakaj Odrin je bil, odkar obstoji, cilj vseh balkanskih narodov. Danes je postal najpomembnejše mesto Bulgarije. — Velik pomen osvojitve je dalje v tem, da je mesto vzeto z naskokom, ker sedaj ne bo mesto pripadlo Bulgarom po milosti velesil. In Bulgari bodo stavili sedaj samostojno mirovne zahteve.

Po padcu Odrina je pričakovati prav kmalu miru. Turki se nimajo kje več upirati in Bulgari so odločeni korakati tudi v Carigrad, če se Turek ne poda popolnoma. Mir, to bo največja dobra posledica zavzetja Odrina.

VELIKA BITKA PRI ČATALDŽI.

Nova bulgarska zmaga.

Skoro istočasno z osvojitvijo Odrina dosegli so bulgarski junaki velike uspehe tudi pred Čataldžo. Pred nekaj tedni so se Bulgari odmaknili od Čataldže za nekaj kilometrov. Turki so to hoteli razkričati kot veliko zmago. Sedaj se je pa pokazalo, da je bilo to umikanje Bulgarov le v turško pogubo. Turkov niso branile utrdbe in v zadnjih bojih so bili zopet strahovito tepeni.

Bulgari so začeli na vsej črti napadati Turke in zapodili so jih z velikimi izgubami prav do Čataldže. To mesto so Bulgari obenem tudi zavzeli. Turki so poslali v boj vse svoje čete, tudi tiste, ki so jih imeli pred Carigradom za varstvo v mestu, toda vendar so morali povsod nazaj. — Neka poročila trdijo, da so Bulgari zavzeli tudi precej utrdb pri Čataldži, ker pa ni točnih poročil, se ne vé, kaj je resnice na stvari.

Proti Carigradu! — Turki strah.

Po padcu Odrina Bulgari ne bodo mirovali. Poslali bodo pred Čataldžo svojo vojsko, ki je doslej bila pri Odrinu in z njo velike topove. Tako bodo morale utrdbe pri Čataldži kmalu pasti v bulgarske roke.

Turki se tega dobro zavedajo, zato pa vlada v Carigradu velik strah. Vlada se boji nemirov, če sklene z Bulgari mir, če ga ne sklene, pa je Carigrad v nevarnosti. — Tudi turški sultan se zelo boji. Ko so mu povedali, da je Odrin padel in da je pri Čataldži Turek tepen, je jokal.

OB ALBANSKI MEJI.

Pred Skadrom. — Tujci.

Pred Skadrom vlada sedaj zopet mir. Vršili pa so se do zadnjih dni hudi boji. Črnogorci so že upali, da jim Skader pade v roke, pa sedaj je to zopet preprečeno.

Ker se je namreč Avstrija zavzela za tujce, ki so v Skadru in ker Črnogorcem ni drugega kazalo, kakor da se z Avstrijo pomenijo, morali so za enkrat nehati z obstreljevanjem. Avstrija je namreč zahtevala, da tujci odidejo iz mesta. Črnogorci so se udali, četudi neradi. Toda turški poveljnik tega ne dovoli, dokler mu v Carigradu ne ukažejo. — Ker pa Turki vsako reč zavlačujejo, morajo tudi Črnogorci čakati.

Skader albanski. — Dogovor velesil. — Posredovanje.

Črnogorci so v sedanji vojni najbolj nesrečni. Skadra niso mogli zavzeti, sedaj pa je določeno, da če ga tudi zavzamejo, ne

ostane njihov. Velesile so namreč na konferenci v Londonu sklenile, da na vsak način Skader pripade Albaniji. Črnogorci pač dobe precej sveta, a mesta Skadra ne.

Ker izjavljajo Črnogorci, da se temu sklepu ne pokore, hočejo velesile skupno pritisniti na Črnogoro, da neha oblegati Skader. Če ne odneha, hočejo z brodovjem zapreti po morju vsak dohod v Črnogoro. — Srbi, ki so pomagali Črnogorcem pred Skadrom, so sedaj že izjavili, da se ne bodo upirali volji velesil. Črnogorcev ne mislijo več podpirati.

Avstrijski uspehi.

Da Skader postane albanski in ne črnogorski, to je dosegla naša država. Kakor smo poročali, bili sta zadnje čase med Rusi, ki zastopajo balkanske narode, in med Avstrijo še dve sporni točki: Djakovo in Skader. Sedaj so se domenili tako, da Skader postane albanski, Djakovo srbsko.

S Skadrom je torej Avstrija zmagala. Toda kaj je s tem dosegla? Prvič so ji vsi balkanski narodi sedaj sovražni. Istotako ji ostane sovražna Rusija. — Ustanovila se bo res Albanija, a ta ne bo avstrijska. Italija bo vedno gledala, da dobi svoj delež in enkrat pride, če ne radi drugega, radi Albanije do vojne z Lahi. — Naša diplomacija nima pravzaprav pokazati drugega kakor to, da je izdala za prazen nič več sto milijonov.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

»Neko popoldne ravno pred solničnim zahodom sem sedel na verandi, ko je prišel bešen, sestradan človek ter se skoraj zgrudil pred menoj. Vprašal sem ga, odkod prihaja in kaj želi. Nato je pričel pripovedovati na dolgo in široko, da je pripadal nekemu plemenu daleč na severu, da je bil njegov rod uničen in on je bežal z nekaterimi drugimi mimo nekega jezera Laga po imenu še dalje proti severu. Kakor je kazalo, je prišel odtod do nekega drugega jezera, ki je ležalo v gorah, »jezero brez dna« ga je nazival, kjer sta mu umrla žena in brat na neki nalezljivi bolezni. Zaradi tega so ga ljudje pognali iz svojih hiš v divjino, kjer je deset dni hodil preko nekega gorovja. Za tem je prišel v gost trnjev gozd, kjer so ga naposled našli neki beli ljudje, ki so bili na lovu. Ti so ga vzeli, kakor je pravil, seboj do nekega kraja, kjer so vsi ljudje beli in žive v zidanih hišah. Tukaj so ga imeli v neki hiši zaprtega teden dni, dokler ni prišel neko noč k njemu neki mož z belo brado ter si ga ogledal od nog do glave. Nato so ga peljali skozi omenjeni trnjevi gozd do roba divjine, kjer so mu dali živeža in ta meč ter ga izpustili. Tako nam je pravil sam.«

»In kaj se je potem z njim zgodilo?»

je vprašal Sergij, ki je z napetostjo poslušal pripovedovanje.

»O, kakor je pravil, je moral premagati neštevilne zapreke in prestati nepopisno trpljenje; tedne dolgo je živel ob koreninah in jagodah in ob tem, kar se mu je posrečilo vzeti ali slučajno ubiti. A živel je in počasi došel v južne kraje, došel prav do nas.

»Podrobnosti njegovega potovanja nisem nikoli izvedel. Enemu svojih paznikov sem namreč naročil, naj ga vzame seboj in naj skrbi zanj čez noč, drugo jutro naj ga pa pripelje zopet nazaj. Toda napor in muke so bili reveža tako zdelali, da ni preživel noči, ampak že proti jutru izdihnil svojo dušo. Tako je konec njega in njegove povesti o belih ljudeh. Koliko pa je resnice na njegovih besedah, vam ne morem povedati. Kaj vi pravite, gospod Borovski?»

Zmajal sem z glavo in odgovoril: »Ne vem. V osrčju tega dela sveta je skritih toliko čudnih stvari, da bi ne hotel trditi, da ni na tem nič resnice. Vsekakor pa nameravam mi dognati celo stvar, če bo mogoče. Naš namen je potovati do Lekakisere in odtod do jezera Laga. In storili bomo vse, kar je v naših močeh, da najdemo te bele ljudi, če le res žive.«

»Jako drzni ljudje ste,« je dejal Makenzi, se nasmejal in pogovor se je zasukal drugam.

ČETRTO POGLAVJE.

Alfonz in njegova Rozalka.

Po kosilu smo si ogledali ostala poslopja in polja ter se končno vrnili na verando. Tu smo našli Umslopogasa, ki je bil porabil ugodno priliko in osnažil vse naše puške. To je bilo edino delo, ki smo mu ga kdaj naložili; ker je bil zuluški glavar, se ni skladalo z njegovo častjo in dostojanstvom, da bi bil delal z rokami. To delo pa je vedno opravil v našo popolno zaupljivost. Zanimivo in čudno obenem je bilo videti starega Zula, ko je sedel tam na tleh in so njegove aristokratske roke z največjo skrbnostjo snažile puškin stroj.

Za vsako puško je imel posebno ime. Ena dvocevka — Vojnovičeva last — je bila »Grom«; druga, moja repetirka, koje pok je bil posebno oster, je bila »tista mala, ki govori kot bič«; vinčestrovke so bile »ženske, ki tako hitro govore, da ni mogoče razločiti ene besede od druge,« martinovke pa so bile »navadno ljudstvo«, in tako dalje.

Tudi svoji bojni sekiri je Umslopogas nadel posebno ime; bila mu je iskrena prijateljica, s katero se je včasih razgovarjal na dolgo in široko in ji pripovedoval svoje doživljaje. Dal ji je ime Inkosikas, kar pomeni v zuluškem jeziku glavarica. Dolgo časa nisem mogel dognati, zakaj ji je dal tako ime. Ko sem ga nekega dne vprašal po tem, mi je povedal, da je sekira gotovo ženskega spola, ker ima žensko navado, da vtakne svoj nos globoko v razne stvari, in da je očitno glavarica, ker so vsi možiki, omamljeni od njene lepo-

te in moči, padali pred njo na tla. Če je bil v kaki stvari negotov, jo je vprašal za svet; in ko sem ga vprašal, zakaj tako dela, mi je odgovoril, da mora biti ona na vsak način modra, ker je že tolikim pogledala v možgane.

Vzel sem to strahovito orožje v roko in si ga natančneje ogledoval. Kakor sem že omenil, je bila to nekaka bojna sekira. Ročica, izdelana iz velikanskega belega nosorožčevega roga, je bila tri čevlje in tri palce dolga, en palec in en četrt debela ter je imela na koncu kot pomaranča debelo glavico, da se ni izmuznila iz rok. Dasi je bila ta rožena ročica tako debela, se je vendar dala upogniti in je bila takorekoč nezlomljiva. Za vse mogoče slučaje je bila še zvezana z bakreno žico v presledkih nekaj palcev, zlasti tam, kjer so jo imele prijeti roke. Na gorenjem delu ročice je bilo vrezanih mnogo zarež, ki je vsaka pomenjala enega sovražnika, ki je bil s tem orožjem ubit v boju.

Ostrina je bila narejena iz krasnega jekla in lepo izdelana, dasi Umslopogas ni vedel, kje je bila izgotovljena, ker jo je vzel nekemu glavarju, ki ga je ubil v boju pred mnogo leti. Dasi velika, ni bila posebno težka; tehtala je znabiti, kolikor sem mogel presoditi na oči, kaka dvainpol funta. Ostrina je bila nekoliko zakrivljena in sicer na znotraj, ne na zunaj, kakor so navadno bojne sekire pri divjakih, ter ostra kot britev. Na najširšem kraju je merila pet in tri četrtine palca; na zadnjem koncu sekire pa je štrlela močna, štiri palce dolga konica, ki je bila za polovico svoje dolžine votla.

Kakor smo pozneje dognali, je Umslopogas v boju navadno rabil prav to konico, široko ostrino pa, kadar jo je sukal okrog sebe ali v metežu. Po mojih mislih mu je bila prva polovica njegovega orožja ljubša in prav radi tega je dobil ime »žolna«, ker je s to konico trkal po sovražnih glavah kakor žolna po drevesu. V njegovih rokah je bilo orožje res strahovito.

Taka je bila Umslopogasova sekira Inkosikas, najbolj znamenito in najbolj strahovito orožje za boj v bližini, kar sem jih kdaj videl. Cenil jo je kot svoje lastno življenje in jo dal le redkokdaj iz rok; le pri jedi jo je odložil in tedaj sedel tako, da jo je imel pod nogo.

Ravno ko sem dal Umslopogasu sekiro nazaj, je prišla gospica Rozaika ter me povabila, naj si ogledam njeno zbirko afriških lilij in drugih cvetlic, ki so bile jako lepe; mnoge izmed njih so mi bile neznane, in mislim, da so bile tudi strokovnjakom neznane. Izpraševal sem dekle, kako je ime tej ali oni cvetlici, ter jo naposled vprašal, če se ne čuti samotno sredi samih divjakov in tako daleč od belih ljudi, pa brez tovarišic svojih let.

»Samotno?« je rekla. »O, čisto nič! Prav srečna sem in poleg tega imam tudi tovarišice. Veste, kar nič bi mi ne bilo všeč, če bi morala biti tako vkleknjena v družbo belih deklet. Tukaj sem jaz neodvisna in vsi domačini daleč

naokoli poznajo »vodno lilijo« — tako mi namreč pravijo — in radi store vse, kar želim; v knjigah pa, ki sem jih brala o majhnih dekletih doma, se ne bere tako. Vsem so v nadlego — tako sem čitala — in vse morajo delati, kar jim ukaže učiteljica. O, srce bi mi počilo, če bi morala hoditi v tako kletko in bi ne bila prosta — prosta kot ptica v zraku.«

»Ali se ne bi rada kaj učila?« sem jo vprašal.

»O, jaz se učim. Oče me uči latinščine in francoščine pa računstva.«

»Pa te nikoli ni strah med temi divjaki?«

»Strah? Nikoli. Nobeden mi ni storil kdaj še kaj žalega. Zdi se mi, da menijo, da sem Ngai, to je iz nebes, ker imam belo kožo in svile lase: Vrhu tega pa imam za vsak slučaj tole stvar vedno nabito pri sebi.« — in vzela je iz žepa samokres z dvema cevka, — »in če bi se me kdo drznil dotakniti, mu takoj plačam predrznost. Enkrat sem ustrelila leoparda, ki je napadel osla, na katerem sem jezdila. Sicer sem se močno prestrašila, a zadela sem tako izvrstno, da se je na mestu zgrudil na tla. Njegovo kožo imam pri svoji postelji. Glejte, gospod Borovski,« je nadaljevala s predrugačenim glasom, se dotaknila moje roke in zrla v daljavo. »Pravkar sem rekla, da imam tovarišice; tamle je ena.«

Ozrl sem se in zagledal v daljavi goro Kenijo. Doslej je bila vedno zavita v meglah, sedaj se je pa v vsej svoji krasoti dvigala pod oblake, dasi je bilo vznोजe še vedno skrito v megli. Moje pero je prešibko, da bi mogel popisati svečano veličastvo in krasoto s snegom pokrite gore. Domačini v njeni okolici ji pravijo »Prst božji«. Pač zlobnega in zakrknjenega srca bi moral biti človek, ki bi zrl na to mogočno v sneg zavito goro, ta beli, stari spomenik dolgih dob, ne da bi pri tem občutil, kako neznan in majhen je on sam, ter ne bi molil Boga v svojem srcu.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Po dolgi naporni poti smo končno vendar dospeli v predmestje, kjer so bila nam določena stanovanja. Pri obstreljevanju dne 15. avgusta se je bilo to predmestje užgalo in je obstojalo sedaj le še iz podrtih hiš, ki so pa vendar še nudile nekoliko varnih prostorov, in v najboljših izmed teh smo najprej nastanili naše ranjence in bolnike.

Vedno smo se nadejali, da bomo prišli v mesto, kjer bomo mogli ostati vsaj do pomladi in se tako pošteno odpočiti. Pa kako zelo smo se varali! Smolensk, po katerem smo tako koprnili, je bil le še okostnjak kakega me-

sta. Kar je bilo lesenih hiš, so bile vse do tal vpepeljene, od zidanih je pa stalo kvečjem samo golo zidovje. Prav tako so izgledale tudi vasi v okolici. Mesto in sosednja sela so obstojala le še po imenu.

Hoditi v temi preko obširnega pogorišča se je kmalu pokazalo kot zelo nevarno. Sneg je namreč pokrnil posamezna pogorišča, da mnogokrat ni bilo za njimi nikakega sledu. Nič hudega sluteč je šel človek naprej svojo pot preko snega, stopil po nesreči na klet ali na kako drugo globino, zakrito s snegom, in izginil pod snegom. Na ta način je mnoge doletela smrt v podzemskih prostorih.

Kot hrano smo kmalu po dohodu dobili vsak nekoliko moke in prepečenca. Nekateri so si iz tega kuhali močnik ali neke vrste kašo, drugi pa pekli v pepelu mlince. Večinoma so to svoje pecivo pojedli še napol surovo, a za svojo požrešnost so bili mnogi kaznovani z občutnimi boleznimi. Jaz sem si iz svojega deleža skuhal juho. Že od 1. novembra dalje nisem jedel nič podobnega; bila je gosta kakor močvirje, a škodovala mi ni. Moj želodec je bil torej še trden in zdrav.

Po kratkem počitku me je prišla želja, poiskati svojega najboljšega prijatelja, sergenta Žeranžaja, o katerem sem čul, da je imel med prvimi četami stražiti pratežni voz nekega maršala in tako že pred dvema dnevyoma došel v mesto in stanuje v predmestju, ležečem na nasprotni Dnjeprovi strani. Sedem let sva bila neprestano skupaj in vsled tega se je porodilo med nama res neko bratsko razmerje. Vse kar sva imela, je bilo prav tako moje kakor njegovo, še celo denarnico sva imela skupno.

Nikakega dvoma ni bilo, da se je bil moj prijatelj pred našim prihodom dobro založil z vsem potrebnim, zato sem smel upati, da dobim pri njem pošten grizljaj in morda tudi tako silno zaželeno kapljico kake okrepčujoče pijače. To me je gnalo, da sem se kljub mrazu in snežni vihri dvignil na pot in prehodil mesto zopet po isti poti, po kateri smo došli popoldne.

Tako sem zopet došel do mestnih vrat, pri katerih smo prišli v mesto in kjer je sedaj stalo na straži nekoliko badenskih vojakov pod poveljstvom mladega častnika. Tu sem nekoliko postal, gledal, kako so še mnogi posamezni vojaki tavalj preko zamrzle reke na našo stran in čul iz onostranskega brega klice na pomoč. To me je napotilo, da sem nagovoril mladega službujočega častnika, ki je slučajno govoril tudi francoski, in ga prosil, naj pošlje pomoči kličočim. Odgovoril mi je, da odkar je prišel na to mesto ne dela nič drugega, kot rešuje nesrečnike, in da je njegovo stražno poslopje že tako natlačeno bolnikov in ranjencev, da je komaj še prostora za njegovo moštvo.

Na mojo prošnjo je vendar takoj poslal tri moše, ki so se kmalu vrnili s starim, bradatim gardnim lovcom pod pazduho. Bil je velik revež; na nogah,

sovitost ali kapilarnost na vrhu zemlje. Če pride dež ali druga moča (rosa itd.), bo lahko prodirla skozi široke špranje in cevke gorenje rahle prsti v trdnejšo spodnjo zemljo in bo mogla tako hitro stopati v gornjo, zrahljano, kakor se ta izsuševa. Ti stavki morajo tvoriti temelj in podlago za vse naše obdelovanje zemlje, ki meri tudi na to, da ohranimo zemlji po možnosti njeno vlago.

Kako smo gospodarili doslej z zemeljsko vlago, kako jo varovali?

Ako navedemo v sledečem zgled, se ta ne more nanašati na običajno obdelovanje na kraje, kot je pri nas splošno v navadi, ampak na ravnanje velikih posestnikov, ki orjejo na ploho in sejejo žito v vrstah. Po tri in tri vrste, kakih 9 cm oddaljene druga od druge, tvorijo en trak ali pas in pasovi so oddaljeni recimo po 27 cm. Ti vmesni prostori se ohranijo vedno rahli s tem, da se okopavajo. Naravna posledica tega ravnanja je, da se zmanjša izhlapevanje vode v medvrstah, pasovi porasčeni z žitom pa odtrdijo in izgubljajo veliko vlage. Opazovanja uče, da si prizadevajo žitne korenine razprostrti se v vmesnih razorih, kjer najdejo več vlage, nego v domači hiši, to je na posejanih pasovih. Ako torej gospodar opazi, da začno rastline vsled suše pešati in veneti, jim pri tem načinu obdelovanja ne more odpomoči. In vendar je velikokrat odvisna cela žetev od enega samega trenutka, od onega namreč, ko nastopi takozvana »akutna kriza« (tako zaznamujejo zdravniki vrhunec nevarnosti pri kaki bolezni, ko se mora zabrniti ali na zdravje, ali na smrt); v tej najhujši »krizi« pa zadostuje večinoma le majhno zvišanje zemeljske vlage okrog korenin, da se reši cel pridelek. In kdaj nastopi pri žitu zlasti rada taka nevarnost ali kriza? — Gotovo ste že izruvali mlade žitne rastline iz zemlje in našli, da poženo iz semena najprej silno nežne prvotne koreninice, pozneje pa višje iz mladega stebelca drugotne koreninice. In ravno čas, ko se narejajo te sekundarne ali drugotne koreninice je nevaren. Pomanjkanje vlage v suhi jeseni ne pusti, da bi se razvile drugotne koreninice in življenje mladega žita in z njim vred tudi upanje na poznejšo bogato žetev je odvisna edinole od tanke, slabe pajčevine prvotnih korenin in to v jeseni, ko potrebuje ozimina najbolj krvavo hrane, da more nastopiti krepko odurno zimo. Ni čudno, da se zbudi na spomlad taka setev ravno tako slabotna kot je šla v jeseni počivat in da je zopet le srečen slučaj, ki ji vtegne pomoči na noge, drugače pa hira se naprej in prihira do žalostne žetve.

Podajmo se pa sedaj na njivo, obdelano malo drugače! Tu obračajo vso pozornost na pasove obraščene z žitom, ne pa na vmesne razore. Zrahljajo namreč te razorce in prisujejo del zrahljane prsti na pasove z bilkami. Sedaj je zadela naša skrb, ohraniti zemlji vlago, na pravo mesto, v črno na tarči.

Ravnali smo tako: Izorali njivo na ploho in posejali, recimo ozimino v pasovih, kakor gori v prvem zgledu. Vsaka vrsta semena pada v majhen jarek, ki ga naredi sejalni stroj med sejanjem. Čez kake 2 do 3 tedne, ko je setev vzišla jo obsepemo. Rahla prisuta plast zemlje varuje obsejane pasove pred močnim izhlapevanjem vode. Ker pa s prisipanjem nismo zrahljali prejšnje skorje na obsejanih pasovih, zato tudi nismo v okrožju koreninice porušili lasovitosti (kapilarnosti). Voda, ki je preje po teh laskovih uhajala v zrak, sedaj vsled prisute nove prsti ne more izhlapevati in zato se nabira vlaga v prejšnji trdni skorji, rastline jo s pridom izkoriščajo, tem bolj, ker se nahajajo koreninice vsled gorkote od zgoraj v nekaki topli (gnojni) gredi.

Očividni dokaz za uspešnost tega ravnanja nam podaja neko posestvo iz južne Rusije. Vsejali so tri vrste pšeničnega zrnja enako globoko (v žlebičke po 2,2 cm globoko). Koj po setvi so osuli 2 vrsti, prvo 4inpol, drugo pa 9 cm na debelo, tretja vrsta je ostala neosuta. Četudi je bila zemlja zelo suha je vendar vskalilo vse osuto seme, neosuta vrsta pa je poginila. Osipanje je torej vlago zemlje tako močno povzdignilo, da je omogočilo semenu ne le vzkaliti, ampak tudi prodreti 11 cm debelo plast zemlje v 2. slučaju.

Zato zapišemo kot prvi stavek novopriporočanega obdelovanja: 1. Z osipanjem najbolj ekonomično (varčno) izkoristiš vlago zemlje. Z njim prekinješ lasovitost na celi površini njive, ne samo na pasovih obraščenih z rastlinami.

2. Osipavanje zemlje ima pa še drugo koristno posledico, ki ji pravimo: »notranja rosa« ali tudi »zračno namakanje«. Kaj pa je to?

Znano vam bo, da je v zraku vedno več ali manj vodenih par, kojih množino merimo z vlagokazom ali higroskopom, kakor toplino zraka s termometerom. Ta zračna vlaga zelo lahko prodira v zrahljano prst in ker je prst bolj mrzla nego zrak, zato se useda v podobi majhnih kapljic ta voda v prsti. Morda si prigovarjate, da je ta vlaga tako majhna, da prav nič ne pomeni za rast. Skušnja dokazuje nasprotno; četudi popolnoma primanjkuje dežja vendar to »suho namakanje«, kot ga nazivlje francoski kmet, da toliko vlage rastlinam, da zamorejo rasti, se razvijati in obilno roditi.

3. Še iz drugačnega stališča bi rad pojasnil važnost osipavanja pri žitih.

Hellriegel je delal poskuse z žiti, ki jih je gojil v večjih in manjših posodah. Prva rastlina je rastla v majhni posodi, druga enaka rastlina pa v posodi, kjer je bilo sicer dvakrat več prsti, a enako veliko vlage kakor v prvi. Žito v mali posodi je veselo raslo, v večji pa je jelo veneti. Zakaj? Lisjak ima menda zelo rad sladko grozdje, toda le tisto ga odebeli, katero doseže; grozdje, ki visi previsoko, pa je zanj prekišlo. Podobno je pri žitnih rastlinah. Vzemimo, suša nastopi. V tem

slučaju ne pride za rastlinstvo na njivi v poštev absolutna množina vode, ki se nahaja v dotični zemlji, ampak le količina vode v neposrednji okolici rastlinskih korenin.

Stvar je zelo jasna vsakomur. Prenesimo Hellriegelov poizkus na polje. Ako vlaga na njivi, enakomerna porazdeljena na celi površini, ne zadostuje za razvoj naših rastlin in so vse obsojene, da zvenejo in pomrjo strašne žeje, potem imamo pač rastline v prevelikem loncu in treba ga bo premeniti in zamenjati z manjšim.

Vzemimo si v pojasnilo še en zgled: Na njivi z enakomerno porazdeljeno vlago je n. pr. na vsakem mestu ravno polovica tiste vlage, ki je potrebna za popolen razvoj rastline. Dajmo vsaki rastlini še tako veliko prostora, recimo po 10 kvadratnih metrov, torej celo kraljestvo, in naj bo na naši njivi še na stotine hektolitrov vode v prsti, s pomočjo katere bi lahko pridelali veliko stotov (centov) zrnja; v resnici bo naše žito pešalo in morda bomo pridelali le par funtov zrnja.

Če hočemo izboljšati in pomnožiti pridelek moramo sami poseči aktivno (dejansko) v te razmere in zalogo vode v zemlji smoteno razdeliti. Po domače rečeno: Ako je na vsakem mestu naše njive samo polovica potrebne vlage za rast, potem bomo dosegli vseh, ako razdelimo polje v večje število enakih pasov ali trakov ter v dveh sosednjih pasovih vlago tako porazdelimo, da se okoristi prvi pas tudi z vso vlago drugega. Res da se taka stroga razdelitev zemlje v suhe in dovolj vlažne pasove ne da v praksi tako lahko izvršiti kakor se tukaj bere na papirju a zato ostane stavek, da je pri pomanjkanju vlage neenakomerna porazdelitev njena edina rešitev za žetev, še vedno v popolni veljavi. Na to se opira osipavanje žit, s katerim razdelimo zemeljsko vlago tako, da je je največ v neposrednji bližini korenin.

4. Še nekaj vas hočem opozoriti, ko govorim o vodnem gospodarstvu pri žitih: o takozvani »mrtvi plasti«. Ako posujete površino zemlje s kako snovjo, ki sama na sebi ne daje rastlinam nobenega živeža na primer z žaganjem, rezanico in podobnim, potem ste ji dali mrtvo plast. Vrtnarji dobro vedo, da taka mrtva plast ohranja zemljo vlažno. Obenem pa daje zemlji tudi senco ter jo varuje naravnostnega pritiska solčnih žarkov. Iz podobnega namena je okolica ljubljanske vodovodne centrale v Klečah pri Ljubljani na gosto zasajena s smrekami. Tedne in tedne ni po polju več sledu o snegu, pod tem smrečjem pa je ledu še na debelo. V zemlji pokriti z mrtvo plastjo se vršijo razni kemični in tudi mehanični procesi veliko bolj energično nego na goli zemlji, to se pravi: zemlja in rudninski drobci v njej prepevajo in se iztrošajo, organske snovi se razkrajajo znatno hitreje, pa tudi prst se obenem močno rahlja. V dobro obsenčeni zemlji lahko zasadiš palico do 25 cm globoko, na taki pokriti zem-

lji obleži rosa veliko dalje, taka tla ohranijo toploto dalje časa, sonce in veter jih manj izsušita, huda ploha jih ne raztepe tako močno.

Mnogobrojni poskusi dokazujejo blagodejni vpliv mrtve plasti. Pri ozimni pšenici je bil pridelek na 1 cm na debelo z rezanico pokriti zemlji za 20 odstotkov večji; pri jari pšenici za 10 odstotkov; pri pesi za 15 odstotkov.

Nekdo je delal več let poizkuse o vplivu »mrtve plasti na rastline v posodah. Rabil je pri tem kot mrtvo plast: žaganje, zdrobljeno šoto in rumen pesek. Posipanje zemlje z rumenim peskom je zvišalo pridelek, — ki je znašal v navadni, nepokriti zemlji recimo 100 gramov zrnja — na 116 gramov, torej za 16 odstotkov, pri uporabi šotnega zdroba pa celih 157 gramov, torej za 57 odstotkov zboljšal pridelek.

Ta mrtva plast ima večkrat celo tako izvrsten učinek, da naravnost prekaša učinek umetnih gnojil. Kako naj si razlagamo to ugodno učinkovanje mrtve plasti, ki sama na sebi nima nobenih rodilnih snovi?

Ne moremo si ga drugače, nego na ta način, da se pod tako plastjo prav izvrstno izrablja vlaga zemlje, dalje pa je mrtva plast tudi najboljši regulator ali urejevalec gorkote v zemlji, ki najbolj ugaia rastlinam. Obenem pa vidimo, da če zboljša zemljo že v resnici »mrtva plast, kot je pesek, je v stanju pomnožiti pridelek še veliko izdatneje plast, kot je šota, v kateri že morejo rasti rastline.

Seveda je zvezana praktična uporaba takih mrtvih plasti z velikimi težavami. Kajti treba jih je, morda od daleč voziti na polje, enakomerno porazdeliti in ko preoravamo pozneje to zemljo, nam mrtva plast pokvari kolikor toliko rodovitno zemljo. Kako dobro bi bilo za gospodarja, ko bi mogel dobiti na njivo »mrtvo plast, ki bi ne imela poleg dobrih tudi slabih lastnosti gori imenovanih materialij (peska, žaganja); ki bi je ne bilo treba voziti šele od daleč in ki bi zmešana z ostalo zemljo tej ne zmanjšala rodovitnosti!

Blagor iznajditelju take mrtve plasti! Toda, že jo imamo tako rodovitno (ne mrtvo) plast, ne varuje je noben patent, vsakemu je na razpolago zastoj. To je rodovitna prst na Vaših njivah samih.

Ako pomislite, da mora »mrtva plast« pokrivali, da doseže svoj namen, samo ono površino njive, ki je poraščena z rastlinami, potem boste prišli sami na to, da se da praktično metoda ali način »mrtve plasti« izvesti silno preprosto.

Treba je le sejati žito v vrste, po nekaj vrst (2 ali 3) naj tvori pasove, med katerimi so nekoliko širši prehodi in od teh se vzame prst, ki se nasipa kot »mrtva plast« na trakove, ki jih zavzemajo rastline.

Iz vseh naših dosedanjih razgovorov, ki smo jih razdelili v štiri glavne točke sledi, da je pravilno, z nalašč za to določenimi pripravami in orodjem izvršeno osipanje najgotovješe sredst-

vo, da ohranimo zemlji vlago in da to osredotočimo ali koncentrujemo na onih mestih, kjer je je najbolj potreba, to je okoli korenin.

Zato kličemo k današnjemu sklepu: Ako se bojiš suše osipaj svoje setve in imel boš dobre žetve!

Teža posameznih delov pri govedi in prašiču.

Marsikdaj bi gospodar žival raje doma zaklal, kakor po ceni prodal. V slučaju nenadne nesreče je pogosto prisiljen, da si sam pomaga. Vsled nove postave ne bo treba v slučaju nesreče več užitnine plačati. Toda kmet bi vendar rad videl, koliko bi mogel skupiti za živino, če je doma zakolje. Priobčujemo torej prav natančen pregled, koliko posamezni deli tehtajo, da si na ta način vsak sam izračuni, koliko bi za svojo živino dobil.

Razločevati je pa treba pitano, srednjo in bolj plemeno živino. Na vsakem semnju se izpitana žival vse drugače plača, kakor suha. Mesarju pride veliko manj v vadek, meso od pitane živine je pa tudi samo na sebi več vredno. Vsega je skupno 100 odstotkov. Če ima žival 500 kg, je krvi 147×5 , mesa 475×5 pri srednje pitanih volih. Tako si lahko vsak sam izračuni posamezne dele in celotno vrednost. Na 100 kg žive teže torej ima:

Deli telesa	V o l			Telo		Prašič	
	sred. rejen	pol. pitan	pitano	pl. tano	sred. pitan	pitano	
Kri	4.7	4.2	3.9	4.0	7.3	3.6	
Koža in rogovi . .	8.4	7.4	6.0	6.8	—	—	
Noge do členkov .	1.9	1.7	1.6	1.9	—	—	
Glava	2.8	2.7	2.6	4.8	—	—	
Jezik in žrelo . .	0.6	0.6	0.5	—	0.5	0.4	
Pljuča in sapnik .	0.7	0.7	0.6	1.2	1.4	0.9	
Jetra in žolt . . .	1.5	1.3	1.3	1.6	2.6	1.7	
Mrena	0.5	0.5	0.5	0.4	—	—	
Ledvice	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	
Želodec prazen . .	4.5	3.0	2.7	1.2	1.2	0.7	
Čreva	2.0	1.5	1.4	2.4	3.9	2.2	
Čreves.mast (salo)	2.3	2.9	4.5	2.4	1.7	2.5	
Meso in mast . . .	47.4	55.7	60.3	60.0	72.8	82.1	
Mali odpadki . . .	4.1	2.1	1.4	4.6	0.9	0.4	
Blato	18.0	15.0	12.0	7.0	7.0	5.0	

Naše strehe.

Streha je silno važen del vsakega poslopja. Ima namen poslopje od vrha zapreti proti dežju in snegu, vetru in ognju, vročini in mrazu. Dobra streha od nesrečah poslopje reši. Cele vasi pogore, hiše z dobro streho ostanejo, četudi je prav zraven gorelo. Ako pa streha še dežja ne drži, bo poslopje v kratkem razpadlo.

V ta namen hočem v »Kmečkem domu« popisati različne strehe, razložiti njih dobro in slabo stran in povedati približne stroške. Na podlagi tega popisa bo vsakemu gospodarju lahko uganiti, kaj je za njegove razmere najbolj prikladno.

Popisal bom strehe iz slame, skodel in desk, lepenke, eternita in cenita, železne pocinkane pločevine, ilovnate opeke in zareznikov, cementne opeke in zareznikov.

1. Slamnata streha. Ta je najstarejša in po deželi najbolj razširjena. Krije prav dobro. Akoravno že stara, da se skoraj že skozi vidi, vendar premakala ne bo zlepa. Tudi vročino in mraz zadržuje izmed vseh streh najbolj. Pod slamnato streho je vedno enaka gorkota. Ker tudi vlažnosti ne prepušča, je posebno prikladna za one porde in kozolce, kjer se pod streho shranjuje krma. Zato ima med kmečkim ljudstvom še vedno veljavo. Marsikak kmet pravi: Najboljša je še slamnata streha. Res je to, če bi ne bilo nesrečnih požarov. Če v vasi gori, se slamnate strehe na drugem koncu vasi užigajo in uničujejo cele vasi. Ob požaru je navadno vse izgubljeno, kar je s slamo kritega. Izpod slamnate strehe tudi ne bo mogoče nič rešiti, ako ni rešitve takrat, ko se je ravno užgalo. Trte krovnice hitro pregore in vsa plat strehe pade pod kap in gori, vse orodje, pogosto celo vsa živina mora ostati v hlevu in je izgubljena. Slama, ki smo jo namočili v apnenem beležu ali golunovi ali ilovnati raztopnini se sicer ne užge tako rada, toda le toliko časa, dokler je dež ni opral. Splošno moramo reči: Slamnata streha gori kakor slama, zato se iz naših vasi vedno bolj umice. Glede trpežnosti ji ni kaj reči. Traja še dosti dolgo, videl sem 20, celo 25 let stare slamnate strehe. Popravljati jo je pa že bolj nerodno; kdor ni vajen, bo več razkopal kakor zakrpal. Viharjev pa kar nič ne mara. Če jo je opihal hud veter, jo tako ujezi, da se jej kar lasje ježe in je vsa razmršena, dokler je ne gre krovce potolažiti.

Cena te strehe tudi ni tako nizka, kakor se navadno misli. Na kvadratni meter gre 8 do 10 škopnikov. Če jih računamo samo po 20 vin., stane sama slama kvadratni meter do 2 K. Sicer pa stane kopa škode (60 škopnikov) dandanes že 14, tudi 16 K. Preklice in trte-krovnice stanejo najmanj 15 vin. in krovce tudi ne bo izpod 25 vin. pokrili 1 m². Po tem računu stane 1 m² slamnate strehe 2 K 40 vin. Imamo strehe, ki so veliko cenejše, pa poleg tega veliko trpežnejše. Pa boš rekel: Slamo sem doma pridelal, me nič ne stane, trte in preklice sem nasekal v gozdu, me tudi nič ne stanejo. Če slamo prodaš, boš nekaj zanj dobi, ker jo pa na streho deneš, ne boš nič dobil zanj, torej si ob toliko prišel, kolikor je slama vredna.

2. Strešna lepenka. To je tisti črn papir, polit s terovo smolo in s peskom posejan. Te že slišim, ko praviš: No, papirnata streha je pa res za nič. — Ni slaba; samo prav mora biti narejena. Na špirovce se pribijejo 25 mm močne deske tesno druga ob drugi, da ni med njimi nikake špranje. Na te deske se pribije strešna lepenka. Navadno je 1 m široka in 10 m dolga skupaj zvita plahta. Pribije se najprej v kapu po dolgem. Nad prvo lepenko se

katere je imel zavite v star kožuh, so mu bili odpadli skoraj vsi prsti; od brade so mu visele navzdol dolge lede ne sveče. Posadili so ga poleg ognja, kjer je takoj začel preklinjati ruskega cesarja, Ruse in nesrečno Moskvo. Takoj nato je pa začel popraševati, če so pri razdelitvi živil dajali tudi žganje, in ko sem jaz njegovo vprašanje zanimal in pripomnil, da je videti, da sploh niti kapljice ni več dobili, je vzkliknil ves potrt: »Če je tako, mi ne preostaja drugega kakor umreti!«

Ko je mladi nemški častnik videl, kako stari vojščak trpi, se ni mogel več premagovati. Siromak se mu je tako zasmilil, da je segel z roko pod svoj plašč, potegnil izpod njega steklenico z žgano pijačo in mu jo podal v roko: »Tu imate, vzemite en požirek!« — Starac je vzel steklenico, jo nekaj časa držal proti ognju, nato pa nastavljal na usta. Z dolgo zategnjenim: »Ah! — kako dobro dé!« jo je vrnil in takoj nadaljeval: »Vsi ruski kozaki nad me, če vam kedaj pozabim to dobroto; svoje življenje se vam imam zahvaliti, in če kedaj vaše pride v nevarnost in vas bom mogel rešiti s svojim življenjem, bom storil slepo in brez pomisleka, kakor gotovo sem Roland, cesarski gardni lovec, sedaj seveda takorekoč brez nog, ki se pa, kakor hitro dobim pod noge zdravega, čvrstega konja, ne bom bal samega pravcatega vruga iz pekla.«

Ko je to izgovoril, je odložil svoj teletnjak in vzel iz njega kos pečenega konjskega stegna. Ponudil je najprej častniku in meni, nato pa sam pošteno ugriznil in dejal: »Povem vam, če bi me ne mučila tako divja lakota, niti grizljaja bi ne spravil v želodec, kajti ta kos, glejte, je stegno moje zveste živali, ki me je nosila leta in leta. Pred tremi dnevi sem se je usmilil in njenim mukam s strelom naredil konec.«

Častnik mu je še enkrat ponudil steklenico in mu velel, naj jo obdrži. Sedaj pa ubogi starec ni več vedel, kaj bi storil. Brez konca in kraja je zatrjeval svojo brezmejno hvaležnost in postajal, ko je zaporedoma večkrat nagnil steklenico, vedno zgovornejši. Začel je pripovedovati, kako se mu je godilo v Egiptu, koliko je trpel v tamošnjih vročih pustinjah, in končal svoje pripovedovanje s tem, da je vzkliknil: »Toda vse to ni niti senca proti temu, kar sem doživel sedaj. No, pa sedaj smemo menda upati, da je naše trpljenje pri koncu, saj nam pripovedujejo, da ostanemo tu do spomladi, in potem, ah, potem se bomo pa kruto maščevali.«

Siromak, če bi bil slutil, kaj je ime lo še priti nad nas.

Enajsta ura je bila že pretekla, toda nisem bil še izgubil upanja, da najdem svojega prijatelja. Vprašal sem častnika, če bi mi vedel povedati smer, v kateri bi moral iti, da pridem v stan maršala Besjera, pod katerim je služil moj prijatelj. Pokazal mi je smer, toda ne vem, ali sam ni dobro znal za pot, ali sem ga jaz napačno razumel, skratka, pot je postajal vedno slabejši, vedno globokeje sem gazil v sneg in se kmalu tako utrudil, da sem se že kesal, zakaj sem se napotil, in sem bil že na tem, da se vrnem, kar začujem v mali oddalji za seboj korake in spoznam nekega vojaka badenskega polka, ki je nosil na rami sodček, ki je bil videti napolnjen z žganjem. Zaklical sem mu, naj se mi pridruži, a dobil nisem nikakega odgovora, ampak možak je krenil v stran po precej strmem pobočju. Ko sem mu sledil, je pospešil korake, in jaz seveda tudi, a sem pri tem izpodrsnil, padel in se neudržno valil po bregu navzdol, dokler se nisem istočasno z vojakom, ki je šel se-

veda po ovinku, znašel pred neko kletjo, katere vrata so se vsled teže mojega telesa siloma odprle in sem se jaz z vso silo zvalil v klet.

Padec me je bil sicer na pol omotil, a vendar sem takoj začul okrog sebe divje kričanje in čez nekaj trenutkov razločil kakih dvanajst oseb, Francozov, Nemcev in Italijanov, ki so polegali po slami krog ognja. Takoj mi je bilo jasno, kje sem. Zašel sem med eno onih tolpe, katerih je bilo zadnje čase mnogo nastalo in ki so hodile pred armado, se potikale po skrivnih krajih, po priходу utrjenih in onemoglih čet ponoči zapuščale svoja skrivališča, se priplazile v taborišče, tam ropale, kar je bilo dobiti, in potem nekaj ur pred četami nadaljevale svojo pot.

Ko sem še ležal poleg stopnjic, stopi eden lopovov z gorečim polenom proti meni in mi posveti v obraz. Ko pa zagleda na mojem pokrivalu podobo cesarskega orla, zakliče zasmehljivo: »Ha! ha! Cesarska garda! Kolika čast!« Sicer nekoliko osupnjen, a brez strahu kljub divjemu vpitju, se dvignem in rečem mirno, ker me je slučaj ali sreča privedla k njim, naj mi dovolijo, da ostanem pri njih do jutra. Toda človek z gorečim polenom, ki je bil očitno kolovodja cele tolpe, ni hotel o vsem tem nič slišati; z zapovedujočim glasom mi je svetoval, naj se na mestu poberem naprej in njegovi podložniki so ponavljali klic: »Ven! Veni!« Neki Nemec se me je hotel celo dejansko lotiti, a priložil sem mu s pestjo v trebuh tako, da je pomeril tla, kolikor je bil dolg in širok. Načelnik se je iz polnoga grla smejal, ko je videl, kako Nemec prevrača kozolce po tleh, in menil, da se mu je zgodilo čisto prav, čemu se pa taka nemška zelena glava loti francoskega vojaka.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini

Leto 1913 — sveto leto. Iz naših kat. casnikov posnemamo, da je sveti oče izdal okrožnico na katoliško prebivalstvo celega sveta, v kateri se spominja 1600letnice osvobođenja cerkve in naznanja za čas od Bele nedelje do praznika Brezmadežnega spočetja Marijinega dne 8. decembra takoj imenovano sveto leto. Kdor v tem času prejme sv. zakramente, obišče po dvakrat cerkev sv. Janeza v Lateranu, sv. Petra in sv. Pavla v Rimu, moli po namestu sv. cerkve in podeli kako miloščino bodisi ubogim, bodisi za kako dobro delo, dobi popolni odpustek, ki se more obrniti tudi v prid vernim dušam v vicah. To velja za tiste, ki stanujejo v Rimu ali ki pojdejo v Rim, ako le obiščejo šestkrat cerkev ali cerkve, ki jih določijo za to škofje v posameznih škofijah in opravijo doma vsa druga dela in molitve, ki so predpisane. To spominsko leto naj bi se

sploh v celi cerkvi prav slovesno obhajalo.

Novi poreško-puljski škof. Poroča se iz gotovih virov, da bo v najkrajšem času imenovan za poreško-puljskega škofa častni kanonik in župnik pri sv. Antonu Novem v Trstu dr. Trifon Pederzoli. Imenovani gospod obvladuje vse štiri jezike, ki jih govori prebivalstvo obeh škofij ter slovi kot vzgled duhovnika. Rojen je bil 14. novembra 1863 v Kotoru v Dalmaciji, šolal pa se je v Splitu in Zadru.

Deželnozborske volitve na Goriškem so že razpisane. Prično se z volitvijo v splošni skupini dne 13. julija.

Rimskim romarjem - pevcem. Oglasilo se je za vsaki glas toliko pevcev in pevk, da imamo zagotovljen mali zbor, vendar pričakujem še katerega. Ako sami nimajo Cecilije, si jo lahko izposodijo pri cerkvenem koru. Gotovo bode vsak župni predstojnik rad dovolil oba zvezka stare izda-

je. Da bomo imeli enotno pesmarico, naj vsak vzame le oni iztis, katerega je pred 20 leti izdala družba sv. Mohora. Nova izdaja je v besedilu in harmonizaciji nekoliko predrugačena. Pevci in pevke naj se vozijo le s svojim oddelkom, znanci so radi skupaj. Le tam, kjer bomo peli, naj se pa vsak drži pevovodje, da ne bode treba klicati in iskati pevcev po prostornih cerkvah. To je zelo mučno, raztrese pevce in neugoden vtis napravi pri poslušalcih. Saj ravno v svetem letu je imponirala ona mironost in zbranost našega pevskega zbora, ko se je brez šuma zbral sredi romarjev okoli pevovodje in je točno sledil vodilu vodstva. Zbori drugih narodov, posebno še italijanskih, so zelo šumni, nekoliko preglasni v svojem vedenju. Slišali smo na daleč, kako je voditelj tolkel s taktirko ob stojalo in še na glas štel takt: ena, dve, tril Posebne skušnje ne bomo imeli, ker smo gotovo Slovenci toliko utrjeni v cerkveni

glasbi, da za navadne pesmi lahko nastopimo, kjer je, edino je potrebno, da vsi slede pevovodju. Ako bi se kaj zmešalo, bode že voditelj pravočasno uredil, saj ima v tem oziru nad 30letno prakso. — Arko, dekan.

Umrli je 24. t. m. v Žalini pri svojem sinu župniku č. g. Lud. Schiffreru gospod Ivan Schiffrer, 83 let star. Bil je eden zadnjih Radeckijevih veteranov. Mož je bil kremenit značaj, oče župnika v Žalini. Naj počiva v miru!

Gospodinska šola v Repnjah. Z majem se prične na gospodinski šoli v Repnjah na Gorenjskem letni učni tečaj. Vpisovanje se vrši od 2. do 4. maja, 5. maja je pa pričetek rednega pouka. Opozorjamo torej nujno vse tiste stariše, ki se zavedajo, kako potrebna je dandanes gospodinska izobrazba za vsako še tako priprosto gospodinjino, da pošljejo svoje odrasle hčere (od 16. leta dalje) v ta tečaj. Tu se pod nadzorstvom šolskih sester gojenke skozi šest mesecev vežbajo v vseh za dobro gospodinjino važnih predmetih. Poleg kuhanja, šivanja, pranja, likanja itd. vadijo se gojenke tudi v živinorejjo, poljedelstvo, mlekarstvo, sadjarstvo; poučujejo se v odgojeslovju, zdravstvu, splošni omiki in oliku in se vadijo in utrjujejo v lepem krščanskem življenju. Vsi predmeti se poučujejo tudi praktično, ker ima zavod v oskrbi veliko posestvo, živino, vrtove itd. Na željo starišev se gojenke učijo lahko tudi nemškega jezika. Tečaj traja do konca oktobra. Za hrano, stanovanje in sploh za vso oskrbo se plača mesečno 30 K. Vse druge podrobnosti glede obleke, perila itd. se izvedo osebno ali pismeno pri vodstvu deželne gospodinske šole v Repnjah, pošta Vodic, železniška postaja Vižmarje nad Ljubljano, Gorenjsko.

»Amerikanski Slovenec«, ki vrlo zastopa katoliška načela med našimi rojaki v Ameriki, bo odslej izhajal dvakrat na teden. Rojaki, okleniti se ga!

Pri streljanju ponesrečen cerkovnik. 33 let stari cerkovnik Andrej Blažič pri Sv. Heleni pri Cerknici je streljal na velikonočno soboto s topiči. Smodnik mu je puhal v obraz in mu obraz in oči popolnoma pokvaril. Blažiča so prepeljali v deželno bolnišnico.

Nabor za občino Zminec. Dne 15. marca je bilo v Škofji Loki iz občine Zminec, ki šteje 15 vasi, izmed 24 poklicanih fantov samo 7 potrjenih. Menda ni lahko najti občin, ki bi dala cesarju tako malo vojakov.

Vse bralce »Domoljuba«, ki so prejeli 1. in 2. številko »Slovenskega Sadjarja«, a lista niso vrnili niti naročili, prav uljudno prosimo še enkrat, naj nam vrnejo obe številki, ali pa vsaj prvo. Njim ena sama številka nič ne zaleže, nam pa jako veliko, ker nam je popolnoma pošla. — Upravništvo »Slov. Sadjarja« v Ljubljani, Linhartova ulica 12.

Sava pri Jesenicah. Strokovno društvo delavstva vabi vse jeseniške in savske ženske, naj se udeleže shoda dne 6. aprila ob pol 4. popoldne v »Delavskem domu«, kateri se priredi na posebno željo naših žensk. Veseliti mora vsakega, da se tudi ženske zavedajo, da imajo tudi svoje

pravice. Poročala bo gospa Ivanka Klemenčič.

Pogorelo je veliki petek ponoči posestniku Iv. Milavec v Studenem vse gospodarsko poslopje; tudi sena do 300 centov. Škode je čez 4000 kron. Zavarovan je bil le za malo vsoto. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Goreti je začelo na podu.

Samoumor vojaka na straži. 27. marca opoldne se je na hodniku za prisilno delavnico v Ljubljani ustrelil prostak 17. pešpolka Viktor Zupan, doma iz Zagorja ob Savi. Bil je takoj mrtev. Kakor se govori, je Zupan nedavno prestal kaznen. Na dopustu se je stregel ter se je sedaj skoro gotovo bal nove kazni. Mesto pred vojaškega je raje stopil nenadoma pred — večnega sodnika!

Mrtvega so našli dne 26. t. m. zjutraj 31letnega rudarja Jožefa Dreca iz Semnika. Ležal je na tleh, iz nosa mu je tekla kri. Vzrok smrti še ni znan.

Nesreča pri streljanju z možnarjem. Ponesrečil se je v Bistrici v Rožu na Koroškem vsled neprevidnega ravnanja z možnarjem Val. Male p. d. Tomažičev na Poljani. Od smodnika vnela se mu je obleka, ki je skoraj vsa na njem zgorela ter mu prizadejala grozne opekline po celem telesu. Prepeljali so ga takoj v celovško bolnišnico.

Nečloveški sin. Posestnico Ano Prislana na Vranskem je pred kratkim zverinsko napadel lastni sin Andrej in jo potolkel s kolom na tla. Vsa v krvi je obležala na tleh. Na njeno klicanje je prihitela hči in preprečila nadaljnje grozodejstvo. Surovi sin je hotel polastiti se materinega posestva, ki mu ga mati, dokler je živa, noče izročiti. Andreja Prislana so izročili sodišču.

Nezgodna v rudniku. V Trbovljah se je utrgal sklad premoga v rovu, v katerem je delal rudar Jožef Pirc. Premog ga je zasul. Pirc je rešilno moštvo po napornem delu izkopal izpod premoga, a je malo upanja, da bi okreval.

Ogenj. Dne 17. t. m. popoldne ob treh je začelo goreti gospodarsko poslopje Jurija Serbinek na Vrtičah pri Svečini na Štajerskem. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Domači so bili pri delu, naenkrat je bilo celo poslopje v plamenu. Vsled silnega vetra ni bilo mogoče gasiti; zgorelo je celo poslopje, samo živino so rešili.

Po nesreči se je obstrelil 26letni uslužbenec Ivan Pleško v Mariboru. Kroglja ga je zadela v spodnji del života in težko ranila. Spravili so v ga v mariborsko bolnišnico.

Vlak povozil vojaka. Minoli četrtek je vlak povozil blizu železniškega mosta vojaka domobranca Rugijera Breganta iz Ločnika na Goriškem, katerega so našli vsega razmesarjenega. Bregant se je sam vrgel pod vlak in ga je strojevodja opazil, a na daljavo 10 korakov ni mogel ustaviti vlaka.

Nesreča na železniški progi. Na železniški progi proti Jurdanom je vlak povozil 45 let starega Matevža Zele iz Hrastja pri št. Petru na Krasu. Bil je takoj mrtev. Truplo je bilo strašno razmesarjeno.

Stoletnico življenja je obhajala pred par dnevi v Pulju starka Justina Bolanc.

Rodila se je leta 1813 in je nedavno dovršila 100to leto svojega življenja. Žena je še pri dobrem zdravju in živahna.

Otrok padel z vlaka. Na postaji Sv. Križ pri Trstu sta stopila v vlak zakonska škerlj s svojo petletno hčerko. Vlak je pihal ravno mimo Miramara, kar se odpro vrata vagona in petletna Albina je padla bliskoma z vlaka. Za njo je skočil 19letni Leo Perhavec, ki je pa ostal popolnoma nepoškodovan. Sprevodnik vlaka je sicer dajal znamenja s piščalko, da bi vlak ustavil, a strojevodja je vse žvižge preslišal. Nevarno poškodovano deklico so prepeljali v tržaško bolnišnico.

V Sočo je skočil dne 27. marca popoldne 19letni trgovski pomočnik Iv. Suša iz Koroškega. Potegnili so ga iz vode in rešili smrti. Bil je precej vinjen. Nova žrtev nesrečnega alkohola!

V gnojnici utonila je blizu domače hiše 80letna Marija Medvešek iz Anhovega na Goriškem. Nesrečnica je bila že dalje časa slaboumna. Našli so mrtvo. Sodijo, da je sama skočila vanjo.

Novice iz Amerike. Iščejo se sorodniki po v februarju 1912 v Clevelandu umrlem Martinu Misko, ki ga je povozila 45 let starega cestna železnica in bi morala plačati odškodnino. Naznani naj se pri okr. glavarstvu domačega okraja. — V rudniku je zasulo v Chisholmu, Minn., Lovrenca Krebs in Franca Mlinar. Prvega so rešili še živega, drugi je pa bil že mrtev. Oba sta doma iz Luč na Štajerskem. — Umrli so v Clevelandu: 28letna Helena Pograje, 24letni France Linček in izanske okolice in Franc Kramaršič iz Žužemberka. — Viječ v Duluthu se je obesil slaboumni 30letni Ivan Čop iz vasi Lazec pri Dragi na Kočevskem. Duh se mu je omračil vsled žalosti nad izgubo sinčka, oblastvo ga je pa poslalo v ječo mesto v bolnišnico.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Č a s t n a o b č a n a. Občinski odbor je v svoji zadnji seji soglasno izvolil preč. gg. župnika Valentina Zabreta in kaplana Antona To-

melja za častna občana v naši občini. Kdor ve, kako se ta dva moža trudita za olupšavo v šentvidski občini, zlasti pri zidanju nove šole, ki nima para v deželi kranjski, seveda na deželi, pri pokopališču, pri farni cerkvi in drugod, ta se prav nič ne čudi; čudijo se le liberalci, ki so takoj vtaknili svoj nos v ljubljanske smeti, po katerih brskajo, kakor petelin na gnoju. Mi jim samo to povemo, da sta gg. župnik in kaplan za časa svojega bivanja v št. Vidu že več storila koristnega in pametnega v naše dobro, nego vsi liberalci in njihovi kolovodje ves čas, kar št. Vid stoji. Liberalci naj pa brskajo naprej. — Velikonočna procesija se je kar najsijajneje izvršila; slavnost je zlasti povzdignil možati nastop naših Orlov in pa streljanje v zvoniku. Le drugič naj bi se bolj pazilo, da se procesija preveč ne trga.

g Črnuče. Prihodnjo nedeljo bo občni zbor našega društva. Govoril bo g. Terseglav, naš čislani znanec. Dragi Črnučani, napolnite v nedeljo prostrano dvorano! Pristopite vsi k društvu, saj ste skoro vsi pomagali zidati lepi naš dom.

g V Zagorici pri Rovih je umrl Matija Andrejka, brat g. gardnega podpolkovnika Jerneja Andrejka pl. Livnograd. Bil je ranjki Matija več sadjerejec, kakršnih je malo v okolici. Njegov vrt okoli lične hišice je bil vzor kmetijskih sadnih vrtov. Bil je pa ranjki Matija tudi velik prijatelj gozda. Delal je pri Staretu v njegovih kolovških gozdih dolga leta: svoje najboljšje moči je pustil tam. Vsako drevo mu je bilo znano. Pred leti je tam tudi ponesrečil. Zdaj je Matija pobrala pljučnica. Njegovega pogreba so se obilno udeležili farani, namreč kar je kmetijskih. Naj v miru počiva dobri, šegavi Matija po obilih trudih!

g Iz Gorij. Umrl je dne 17. marca Matvez Kocjančič, po domače Maček iz Gorij, v 82. letu. Bil je plemenit značaj, priljubljen sosedom in vsem župljanom, mož stare korenine, pravi Gorjan. Pri vojaki je služil osem let brez presledka. Zanimive dogodke iz časa svojega vojaškega življenja je kaj rad pripovedoval; ko je o teh govoril, zažarele so mu oči, mladeniški ogenj je v njem znova vzplamtel. Na komando je svojedobno delal parado izdajalca Žulaju, ko so mu vzeli sabljo, spoznavši ga, da je izdajalec. Večjo vrsto let je služil v armadi Radeckija; povsod se je odlikoval kot zvest in hraber vojak. Ko so umrlega, vojakom tako priljubljenega poveljnika Radeckija peljali k večnemu počitku, je bil zopet kot paradni vojak v spremstvu. V vojski je bil pri Kustoci in Solterinu. Nad leto dni je bil tudi v Cetinju ter dobro poznal sedanjega kralja Nikola I., in pripovedoval je kaj rad o njegovi viteški postavi in hrabrosti. Tudi je bil med onimi avstrijskimi vojaki, ki so se borili za pravice papeža. V spomin je dobil od takratnega vrhovnega cerkvenega poglavarja — kakor drugi vojaki — lično mašno knjižico, koja je najraje vse življenje prebiral in na koja je bil vedno ponosen. Čitati ter govoriti nemški in laški se je naučil pri vojaki. Da je bil vojak junak, so pričale štiri medalje, koje so krasile njegove hrabre prsi. Pa tudi kot kmetovalec je bil vedno drugim vzor pridnosti, ter bil

v prejšnjih letih v vseh občinskih zadevah kot moder in previden posredovalec s svetom in dejanjem. Svetila mu večna luč! — Prihodnjo nedeljo, t. j. 6. t. m., bo v društveni dvorani govoril državni poslanec J. Gostinčar in pa domači deželni poslanec J. Piber. — Konjereja v gorjanski občini čimdalje bolj napreduje. Vseh konj ima občina 284, torej več kakor ves sosedni kranjskogorski okraj, ki jih ima le 234. Živnorejska zadruga je spremenila v toliko svoja pravila, da jemlje na pašo v zadružni pašnik tudi kobile z žrebeti. Za mlado živino je pač paša ter prosto gibanje na pašniku največjega pomena.

g Iz Gorij. Če beremo razne naslove na pismih, na razglednicah ali v časnikarskih poročilih, dopisih itd., ki naj bi označevali kraje v vaseh okolu blejskega jezera, najdemo različne napise, tako: Gorje pri Bledu; Gorje-Bled; Ribno pri Bledu; Zasip nad Bledom itd. To je napačno. Treba bi bilo pisati: Bled-Gorje; Bled-Ribno itd. Zakaj? Pomislimo, kako se pišejo naslovi drugod. Piše se n. pr.: Ljubljana, Kopitarjeva ulica; Celovec, Vetrinjsko obmeslje; Srednja vas v Bohinju. Čemu bi torej mi pisali: Gorje pri Bledu. Gorje vendar niso pri Bledu, ampak so naravnost v Bledu, so del Bleda. Bled ni nikaka vas, marveč pokrajina, ki obsega občine: grajsko, gorjansko, ribensko; to je ves obljuden kot med dolinsko in bohinjsko Savo, meječ na jugu in na vzhodu na mogočne zidove julijskih alp. Mi okoličani smo ravnotako Blejci, kakor oni, ki prebivajo prav na jezerskem obrežju. To je pribito. Gorjanci in Ribnjani smo in ostanemo Blejci in nismo bili in ne bomo nikdar Priblejci ali Nadblejci ali kaj takega. Zatorej bi svetovali, naj bi se glasil vsak naš naslov vsaj: Gorje-Bled, a pravzaprav imamo pravico pisati: Bled-Gorje; Bled-Ribno. Bled naj ne bo majhen, stinjen, ampak velik, obširen. Saj tudi Bled s to razpreditvijo ne bi izgubil ničesar, ampak bi pridobil na veličini tudi pri tujcih, ki sedaj mislijo, da delajo svoje izprehode in izlete izven Bleda, a so še vedno na njegovih tleh.

g Bohinjska Bistrica. Ker se pri zadnjem občnem zboru gasilnega društva marsikaj ni predlagalo, zato nam je zadnji »Domoljub« zelo ustregel, da je podal jako umestne predloge. Z zanimanjem smo jih brali ter le želimo, da se tudi uresničijo. Po tej poti bode društvo процvitelo v blagor občine.

g Bohinjska Srednja vas. Na praznik Marijinega Oznanjenja je bilo v društvu prazniku zelo primerno predavanje o avstrijskih Marijinih božjih potih, ki so ga pojasnjevale izredno lepe skiptične slike. Vmes je bilo tudi več slovenskih božjih potov. — Isti dan se je vršilo sprejemanje v Marijino družbo po veleč. g. licealnem profesorju Janko Mlakarju. Sprejetih je bilo pet fantov in 13 deklet. — Sneg je sedaj izginil tudi v Bohinju. Po gorah pa je v zadnjem času padlo mnogo novega.

g Novice s Trate v Poljanski dolini. Nova cesta iz Gorenjevasi preko Lučenj do Suhega dola se prične graditi prihodnji mesec. Podjetnik R. Fišer že izvršuje potrebne predpriprave. Cesta bo za vso občino Trata, posebno pa za faro Lučine ve-

likega pomena v gospodarskem pa tudi v kupčijem pomenu. Nek liberalni poročevalec iz Trate v »Slov. Domu« št. 11 imenuje to cesto nepotrebno. Čudno se nam zdi, da se dobi človek v lastni občini, ki je nasproten našemu napredku. Dobro, da nam v tem oziru ne more škodovati. Avtomobil prične voziti od Žirov do Škofje Loke začetkom meseca aprila. Ozka slaba cesta dela podjetnikom velike preglavice, občinstvu pa skrbi, da bi se zaradi neprimerne ceste ne prigodile kake velike neredne. — Liberalni poročevalec »Slovenskega Doma« je izlil svojo jezo tudi na tratarskega č. g. župnika Jos. Brajec, rekoč, da se dela vse na njegovo komando. Naj zadostuje kratek odgovor: Vsakega, kdor nam svetuje kaj pametnega, poslušamo prav radi, in imamo v naši sredi zadostno razumnih mož; liberalni dopisnik naj bo prepričan, da njega za svete ne bomo vpraševali. Tudi našega župana Fr. Uršiča obdelava kot neusmiljenega proti revežem. Župan se glede siromakov in vseh soobčanov strogo drži predpisanih zakonov in sklepov občinskih sej. Da je v vrsti najboljših županov, po znači to, da ima občina Trata najmanjšo občinsko doklado v celem okrajnem glavarstvu Kranj. Velika pregreha v liberalnih očeh je pač to, da je mož na svojem mestu kot zvest somišljenik S. L. S.

g Z Brda. V nedeljo, 6. aprila t. l., ob treh popoldne bo pri nas javen shod, na katerem bo poročal državni in deželni poslanec dr. Jan. Ev. Krek. Po shodu se vrši občni zbor izobraževalnega društva na Brdu. Udeležite se shoda in občnega zbora vsi polnoštevilno! — Tisti, ki so si izposodili knjige, se prosijo, da jih gotovo vrnejo knjižničarju do nedelje pred občnim zborom, ker se bo knjižnica uredila sedaj, nametu o počitnicah, kot je navada. Pristopite v obilnem številu k prekornemu društvu, ki vam nudi obilo poštene in cenejše zabave, nego je v gostilnah.

g Iz Rateč pri Beli peči. Prvi sveti misijon se je vršil v naši župniji od 2. do 7. marca t. l. pod spretnim vodstvom povsod že znanih in priljubljenih misijonarjev oo. frančiškanov P. Avguščina Čampa z Viča in P. Zobec Salvatorja z Brezj. Težko smo ga pričakovali, sedaj pa že srečno in, kakor upamo, tudi uspešno dokončali. Lahko smo se ga udeleževali, ker nas ni zadrževalo nobeno nujno delo, nebo nam je bilo ves čas misijona zelo prijazno, da nas je v resnem postnem času podpiralo v resnem delu za rešitev neumrjotih duš. Bili so dnevi velike sreče in milosti. Z veseljem so prihajali župljani k lepim, v srce segajočim pridigam, katere so vsi z veliko pozornostjo poslušali. Lepo in spodbudno so opravili svojo versko velikonočno dolžnost. Prihiti so ljudje tudi iz bližnjih župnij, ker je že davno prebit led neumnih predsodkov proti sv. misijonu. Ob sklepu misijona 7. marca pa je prihitelo toliko ljudstva od blizu in daleč, da ga še nikdar toliko ni videla planinska župnija rateška. Kar gnetlo se je ljudstva v cerkvi in vendar je bila cerkev še veliko premajhna. Izredno lepo se je vršila procesija z Najsvetejšim pod vodstvom č. g. dekana-kanonika iz Radovljice ob asistenci drugih

duhovnikov. Procesijo je otvoril lep misi-jonski križ, katerega so nesli trije domači fantje. Iskrena hvala našemu gospodu župniku in tudi gospodom iz sosednjih žup-nij, ki so s svojo navzočnostjo pri procesiji povzdignili izredno svečanost. Bog daj obilen blagoslov!

Dolenjske novice

d šmartno pri Litiji. Nekaj novega smo videli v Društvenem Domu dne 25. marca. Otroci Marijinega vrtca so v lepih deklamacijah proslavljali Brezma-dežno s pesnitvijo »Skrivnostna roža«, tam-buranjem in petjem. Potem pa so pred-stavljali dve ljubki igrici, katerima je sle-dilo obilno občinstvo s pozornostjo in ču-tom. Vso prireditev sta vodila tukajšnja gg. učitelja. Ob takih prilikah se nam pač usiljuje misel in želja: Kako lepe sadove pri vzgoji bi prinašalo soglasno delovanje med duhovščino, učiteljstvom in ljudstvom! — Dne 30. marca je napovedalo izobraže-valno društvo izvanredni občni zbor. Po-leg tekočih stvari je bilo predavanje in razgovor o vzrokih in posledicah izselje-vanja. Ob tej priliki se je tudi opozarjalo na društveno knjižnico, ki se je zadnji čas uredila in izpopolnila. — Za 13. aprila se pripravljala nova velika igra »Divji lovec«. — V veliki nevarnosti je bila vas Velika Kostreznica dne 29. sušca. Neznana zlobna roka je podtaknila pri Mačkovi hiši ogenj, katerega so pa domači k sreči takoj opa-zili in s pomočjo sosedov zadušili. — Zlom-il si je v gozdu pri napravljaju drv nogu Anton Zidar iz Cerovce. — V Javorju se je obesil osemnajstletni mladenič. Govori se, da je prišel pozno iz gostilne, oče ga je posvaril in — fant se gre obesit. — Proš-nja za peti razred na tukajšnji ljudski šoli se je vložila na okrajni šolski svet, ker so sedaj razredi, zlasti tretji razred prenapol-njeni. — Zadrugi inštruktor g. Krištof je pred par tedni obiskal vse člane živinorej-ske zadruge, pregledal njih hleve in živino ter dal mnogo koristnih nasvetov glede živinoreje in poprave hlevov. Ta obisk bo

gotovo v korist živinorejcem in zadrugi, ki je prosila zadnji čas za dva plemenska bika proti polovični ceni. Želeti je le, da bi go-spodarji spoznali važnost živinorejske za-druge in v obilnem številu k njej pristopili. — Pri sestavi pregleda izseljencev se je dognalo, da šteje naša župnija izseljencev do 300. Žalibog, bolezen izseljevanja zad-nji čas zopet narašča.

d Vače. Tolika čast še ni doletela naše mladinske organizacije! V soboto, 29. marca ob 1. uri popoldne, so med ve-selim trobentanjem korakali naši Orli v kroju in z zastavo, za njimi deklška Mari-jina družba z zastavo ter zastopstvo iz-obrazovalnega društva naproti svojemu viš-jemu pastirju. Presvetli gospod knez in škof so celo popoldne in drugo jutro do desete svete maše izpovedovali. Ob 10. uri so imeli sveto mašo in pridigo, popoldne so po slovesnem govoru ustanovili mlade-niško Marijino družbo in Marijin vrtec za šolsko mladino. Vpisalo se je iz boljših hiš 31 mladeničev v Marijino družbo in 60 učencev in učenk v Marijin vrtec. Poča-stili so nas tudi vrli šmartinski člani Mari-jine družbe z zastavo in mladeniška Mari-jina družba iz Hotiča. Tako je prav! Mla-dina, ki je polna vzorov in ima smisel za vse, kar je lepo in vzvišeno, nam je poro-štvo lepše bodočnosti. — Pa še o veliki ne-sreči moramo poročati, ki je zadela dobro Hribarjevo hišo na Vačah, kjer so imeli zlasti otroci in reveži svoje zavetišče. Iz neznanega vzroka je v sredo, 26. pr. m. po-poldne ob 3. uri začelo pred skednjem go-reti. Ogenj se je bliskovito razširil po hlevu, hiši in šupi. Vse je do tal pogorelo, rešiti skoro ničesar niso mogli. Zgorel je tudi prešič v vrednosti 80 kron, krma, obleka itd. Ob začetku požara je bila 84 let stara mati sama doma. Ko je hotela iz-pod strehe nekaj rešiti, ji je ogenj pot zaprl. Spustila se je revica na koncu hiše na tla ter se zelo poškodovala in opekla, da so ji nezvestni podelili sv. poslednje olje. Sreča v nesreči je bila, da je bilo čisto brez vetra in se ni vnel dolenji konec na-šega trga.

d Mirnski popotnik. V Trzišču so pri cerkvi ljudje vsevprek hvalili cerkveno petje. Pa so tudi res lepo peli. Nadvse lep

je bil moški zbor. Pri procesiji so Sv. R. T. spremili Orli z gorečimi svečami. Tako je prav. Fantje, bodite res pogumni Orli, ne pa plašljive vrane! — Žalostne praznike so imeli Poljanci. Skoro pri vsaki drugi hiši imajo bolnika, ponekod po dva. V eni hiši sta bila dva odrasla mrliča naenkrat: mati in hči. — V Trzišču živi neki slabo-umni Pavle. Priporočimo ga županu, naj poskrbi zanj, da bo revež imel prenočišče in kar potrebuje. V tem naj se kaže na-prednost, ne pa v liberalnem »Domu«, kjer o napredku ne more biti govora. — V Mo-kronogu je drevesnica oddala vse drevje. Lepo od kmetovalcev, da so se začeli tako brigati za sadjerejo. — Velikonočna pro-cesija je pa v trgu res nekaj lepega! Kje so pa ognjegasci ostali? — Učiteljica Do-nati je obbolela in odšla na dopust. — V št. Rupertu je župan plačal 400 K grofu za sejmove na Veseli Gori. O tem dolgu se ni vedelo nič; še sedaj ne vemo, ali so bili za časa umrlega liberalizma pri občini dol-govi ali ne! — Poslanec Hladnik je imel v št. Rupertu shod; naj le še pride, vse ga rado posluša. — Vrane delajo veliko ško-do. Naj bi se že nastopilo z vso krvoloč-nostjo zoper te roparje! V Mokronogu plačajo za par krempljev 20 vinarjev. — Na Svinškem so se fantje stegli; eden, ob-streljen je moral v bolnico. Pa ni čudno. Tam se toči cele noči v zasebnih hišah. Opozarjamo na to slavno c. kr. okrajno glavarstvo in pa orožnike! — Mlekarne v št. Rupertu ne bo še podpirala občina, ka-kor so javkali ranjki liberalci; za leto 1912. ima 7000 K dobička! — V št. Rupertu ne poznajo nočnega miru, in zopet prosimo g. glavarja, naj ukaže podrejenim močem, da vzdrže mir! Potaknite par liberalnih možakarjev ričet jest, pa bo mir! — Pre-tečeni petek, 28. marca, je pri ozkotirni pre-mogovni železnici na Mirni dvigalo dvig-nilo prvi »hunt« premoča pri kolodvoru, da ga vsuje naravnost v vagon. Premo-garca je tedaj oživila. — V Volčjih njivalih pri Mirni je v soboto 29. marca padel Za-platarjev dveletni otrok v studenec in utonil. — Ciganke, ki so Bregarci na Stanu pri Mirni srečo napovedovale in ji odnesle 12 K, so orožniki v nekem gozdu blizu Trebnjega zasačili. Sedaj prepevajo v tre-

Bolezni prehlajenja in njih ozdravljenje.

V prehodnih mesecih — spomladi in v jeseni — mučijo človeštvo mnogotere manjše in večje bolezni. Treba je tedaj biti ravno v tem času, ko visijo bolezni takorekoč v zraku, izredno previden. Na eni strani je treba posvečati obleki večjo pažnjo, na drugi strani pa zopet zaslužijo dihalni organi in ravno ti v največji meri, našo pozornost; kajti ravno sluznice so, ki pridejo z zrakom za telo potrebnim, najprvo v dotiko in tedaj potrebujejo energično odporno moč. Kdor si z rednim negovanjem di-halnih organov svojemu organizmu za-gotovi gotovo varnost, je obvarovan pred boleznimi sapil in pljuč.

Tako odvratalno zdravljenje zah-teva sredstvo, ki je prijetno užitljivo in predvsem nudi gotovost, da učin-

kuje. Že mnoga leta priporočajo zdrav-niki Sirolin-„Roche“ ki celo pri pljuč-nih boleznih najugodnejše učinke in zelo naglo ozdravljenje povzroči. Siro-lin „Roche“ zmanjša in olajša izmeček, odstrani nagnjenje h kašlju, nočni pot, vročico in podeli odpornost dihalnim organom. Ravno vsled teh lastnosti je Sirolin „Roche“ za odvratanje bolezni, za takozvana pomladna in poletna zdravljenja kot ustvarjen. Vporaba tega zdravila vsled svojega dobrega ukusa, kar cenijo tako otroci kakor odrasli, zelo prijetna in se tej udobnosti v dnevih bolezni ne bi zlepa odrekli. Po-leg tega pospešuje Sirolin „Roche“ tek, prebavo in prehrano, kar seveda zviša moči, telesno težo in splošno dobro-počutnost zelo znatno.

Če tedaj zamore Sirolin „Roche“ vstvariti zdravje in ga ohraniti, je do-velj jasno, da je to domače zdravilo,

ki zelo dobro tekne, nepogrešljivo sred-stvo v boju zoper bolezni prehlajenja.

Ako se vporablja Sirolin „Roche“ pri kašlju, hripavosti in kataru, se njega lajšajoči in razkrajajoči učinek pokaže že takoj po prvem zavžitku. Zdravljenje s Sirolinom je prava do-brota za plošen organizem človeka. Vprašajte Vašega hišnega zdravnika, ki Vam bode za odvratanje in zdrav-ljenje bolezni dihalnih organov rad priporočil Sirolin „Roche“.

Sirolin „Roche“ se dobi po vseh le-karnah. Zahtevajte pa izrecno Sirolin „Roche“ in odločno zavrnite ponaredbe ali izdelke druge vrste, ki se Vam pri-poročajo kot „ravno isto“ ali „ravno tako dobro“. Vstrajajte na tem, da se Vam da Sirolin „Roche“, od katerega imejte vedno po eno steklenico v do-mači lekarni pripravljeno za takojšnjo vporabo.

banjskem zaporu. — Na Trbincu je Zalarjev Ferdl po nesreči ustrelil Ruglavko v roko. V bolnišnici so ji kroglo našli pod pazduho in jo izrezali. — Pa kaj bom govoril o št. Rupertu, v Mirnopeč pojdite, tam je življenje. Med službo božjo se toči, policijsko uro so poslali popravljat v Švico, pa je izgubila med potjo kazalce. Pleše se pa tam, da je veselje. Ali imajo licenco? Povejte to, g. župan, radovednežu! Opozorimo okrajno glavarstvo v Rudolfovem na te razmere in prosimo pomoči! Krško okrajno glavarstvo je z vso silo prepovedalo žganjetoč od sobotne pete ure zvečer do nedelje opoldne. Naj se zgodi tudi drugod.

d Na Zaplazu je 3. povelikonočno nedeljo velik shod v čast sv. Jožefu ob 10. uri. Ta shod je čezdalje bolj priljubljen in dohaja vedno več božjepotnikov.

d Drobintice iz Cerklj na Dolenjskem. Praznike smo imeli nadvse lepe, lepa je bila tudi velikonočna procesija, katero je posebno povzdignil nastop Orlov. Že smo mislili, da bode letošnje praznike izginilo tisto nesrečno harmonkanje. Pa zmotili smo se, harmonkalo in plesalo se je celo — brez dovoljenja. — Pred enim mesecem je odprl trgovino naš somišljenik gosp. Pleterski. Ker ima navedena trgovina več stvari, ki se prodajajo v korist »Obmejnim Slovincem«, se našim somišljenikom toplo priporoča, čeprav je to ne ljubo nekaterim ljudem, ki jim smrdi »klerikalna« načela, pač pa ne klerikalni denar. — Nekateri ljudje širijo po naši fari vesti, da nemčurski list »Domačin« zato izhaja, da bo Slovence na pravo pot pripeljal, češ da so se izneverili Avstriji. O, ti presneti naduti Mihelnji! Take čenče le zase prihranite. Vsak, ki ga luna ne trka in ki zna do pet šteti, vé, da smo Slovenci najbolj vdani izmed vseh narodov našemu dobremu vladarju in Avstriji. Da imamo pa naše brate-junake rajši, kakor pa kozje tatove po albanskih gorah, je samoobsebi umevno. »Domačina« pa le prihranite zase in za Kočevanje, naši ljudje so dovolj previdni in ne bodo šli nemškemu petelinčkom na limanice.

d Na naslov c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem. Trezno misleči ljudje so z veseljem pozdravili prepoved g. okrajnega glavarja o žganjetoču. Krčmarjem pa ne gre to v glavo in tudi občinski tajnik v Cerkljah nekam čudno razlaga to postavbo. Zato bi bilo dobro, da bi c. kr. okrajno glavarstvo natanko podučilo krčmarje in občinskega tajnika, da je postava zato tukaj, da se jo izpolnjuje in razlaga tako, kakor je pisana. Če se to zgodi, bo ljudstvo gosp. okr. glavarju zelo hvaležno, ker se šnop-sarija vedno bolj širi.

d Ribnica. Pač slabe so naše ceste v Ribnici. Le malo dežja, pa moraš po najgršem blatu in vodi gaziti. Najbolj trpe otroci, ki morajo vsak dan po ure in še dalje v šolo po takih cestah. Kako potrebna je poprava teh cest, se vidi iz tega, da se je veliki teden nek vol tako udril v sredi ceste, ki pelje proti Sajevcu, da mu je noža krvavela. — Veliki terek so našli teto neke tukajšnje učiteljice mrtvo v svoji sobi. Ker ni bilo že pet dni nikogar pri nji in so jo našli že trdo, se sumi, da je že štiri ali več dni mrtva ležala.

Poprej je rekla, da gre v Ljubljano k spovedi, pa jo je smrt prehitela. — Pa še nekaj zanimivega. Pred nekaj dnevi je prišel iz Ljubljane nekdo, ki se je izdal za nadzornika Sokola. Sklical je ves ribniški Sokol, moški in ženski, in jih učil, naj nikar duhovnikov ne poslušajo. In da bi jih ustrašil pred duhovniki, je trdil, da so v srednjem veku duhovniki dvomili, če ima ženska dušo. Zdaj pa res ne vemo, kaj pravzaprav Sokol uči o človeški duši, ker nekaj tednov poprej je neki sokol v družbi izrecno trdil, da človek sploh nima duše, torej ravno nasprotno, kar je oni drugi učil. Tako se Sokoli z dušo igrajo. Zdaj razumemo, zakaj Sokol pobira tudi take, ki so izključene iz Marijine družbe.

d Iz boštanske okolice. Pred kratkim smo pokopali najstarejšega Radeckijevega veterana v naši fari p. d. Kuhačka. Mož je bil stara korenina in zlasti zanimiv takrat, kadar je razlagal svoje vojne dogodke na Laškem. N. p. v m. l. — Gori čez Klanec pa so zaveli topli pomladni vetrovi in vzbudili tam novo življenje. Pomladna narava se je vzbudila in v tihem, mirnem selu so se začuli mladi, sveži glasovi. Hribovski liberalci pa poslušajo te nežne zvoke in se hvaležnih src spominjajo Lojzeta, kateri jih ni še nikoli zapustil. — Boštanski naprednjaki so se že večkrat proslavili. Kdo ne pozna velikosti gospodarskih talentov tistih, ki osrečujejo neodvisne kmete? Rekord v modrosti pa je dosegel oni »neodvisnik«, ki je poslal pred kratkim v Ljubljano prevz. knezoškofu pismo, v katerem pripoveduje, da se bo z vso družino zapisal v »drugo vero«, kjer mu bodo plačali ves dolg, 12.000 kron, ki ga je napravil pri liberalnih oderuhih, zraven pa še za vsako glavo 1000 kron. Če mu pa škof pošljejo to svoto, pa ostane še nadalje »zvest« naši veri. Ljudje so se prav iz srca smejali, ko so to zvedeli in želeli neodvisniku srečno pot. Stvar je sicer brezpomembna, ker ne bomo s takimi nič izgubili. Ali omenili smo jo zato, da tisti zaslepljeni posestniki, ki pri raznih volitvah podpirajo take, ki imajo vero naprodaj, vidijo, kako daleč pride posestnik, ki se obesa za suknjo tistih, ki s praznimi obljubami in namazanimi jeziki obetajo kmetu boljše čase. — K m e č k i f a n t.

d Loški potok. Predavanja o vojski se redno nadaljujejo vsakih 14 dni. Velikonočne praznike pa smo imeli predavanje s skioptikonom. Gosp. Rakovec nam je kazal lepe svetopisemske slike. Skioptikona pri nas še nismo imeli, upamo pa, da ga odslej kaj večkrat dobimo v našo dvorano. V praznikih je naša Dekliška zveza priredila prekrasno igro »Mater Dolorosa«. Igralke so vršile svoje vloge kaj spretno v splošno zadovoljnost. Oder nam je pokazal nove slike, za to igro nalašč prirejene. Uloga Marije je bila v kaj spretnih rokah, izvajala se je naravnost izvrstno. Naš Orel, o katerem so se slišali glasovi, da se manjša — to pa zato, ker je nad dve tretjini fantov bilo čez zimo na Hrvaškem — je pri velikonočni procesiji nastopil v prejšnjem številu; nekaj fantov je še na Hrvaškem. K Orlu pristopajo novi člani, ki izpopolnjujejo mesta onih, ki so odšli v Ameriko in v vojake. Tako se naša društva ohranjajo vedno na potu dela in življenja.

Notranjske novice

n Iz Dolenjega Logatca. Podpisano društvo prav vljudno prosi vse one ude, ki še niso plačali udnine za leto 1913., da to store do meseca maja prav gotovo. Ker je odbor zveze »Sveta vojska« v Ljubljani znižal udnino od 1 K na samo 20 vin. letno, je upati, da se priglasi obenem tudi mnogo novih udov v Društvenem Domu pri gosp. organistu. — Protialkoholno društvo »Sveta vojska«.

n V Idriji je dne 24. t. m. umrl 22 letni Janez Vidmar, uradnik pri davkariji. Na naši realki je bil najboljši kemik, ni imel pa sredstev, da bi šel po končani maturi na visoke šole. Pri telovadbi naših Orlov je večkrat nastopil in s točnim izvajanjem prav težkih pasaj vzbujal občno pozornost. Sedaj mu je jetika končala mlado in nadebudo življenje. N. v m. p. l.

n Iz št. Petra na Krasu. V »Slovincu« z dne 28. marca je bilo čitati, da se bo občinski poljski lov oddal na dražbi 1. majnika v najem. Prav je, ako si hoče občina zvišati svoje dohodke s tem, da odda lov dražje. Usojam si pa pri tem opozoriti slavni občinski odbor, da naj pazi, da ne pride občinski lov v roke ljudi, ki ne razločujejo med divjačino in ljudmi in imajo celo Boga samega za svojo tarčo.

n Žiri. Za predsednika krajnemu šolskemu svetu je bil enoglasno izvoljen gosp. Franc Petercel, kovač v Žireh. Za nadzornika je predlagal krajni šolski svet enoglasno g. Franca Lengerja, trgovca v Žireh. Gotovo bo krajni šolski svet storil vse, da povzdigne ugled naše štirirazredne šole ter ugodi upravičenim željam ljudstva, kolikor mu bo pač po danih postavah mogoče. — Nova cesta se pridno gradi, tako da bo kmalu prosta in odprta zveza z Logatcem. Ampak mirni, trezni, varčni so naši ljudje bolj nego ta vrsta, ki nam cesto delajo — da kaj hujšega ne rečemo. — Gospodinjski tečaj se je otvoril 26. marca pod vodstvom gđčne Sittig v prostorih gosp. Pečelina. Občinsko predstojništvo, zavedajoč se velikega pomena tega tečaja za naš kraj, je drage volje storilo vse, da se je ta potrební poduk omogočil. — Avtomobil, ki bo vozil dvakrat na dan iz Žirov v Loko (ob 5. zjutraj ter ob pol 2. popoldne), je že tu in je že začel z vožnjo. Ker z železnico vlada odlaš, so si pomagali Žirovci z avtomobilom. Želimo podjetju, ki je vsekako velikega pomena za Žiri in ki bi se ga brez dvoma lotil kdo drugi, ako bi se ga sedanji podjetniki ne, srečo. Kar se pa ceste tiče, je dolžnost deželne odbora, da preskrbi že zdavnaj potrebno popravo tako prometne ceste kot je Žiri — Škofja Loka. Slaba cesta naj ne bo vzrok, da bomo zaprti v Žireh na nedogledne čase. Ali se pa naj podržavi cesta Škofja Loka — Cerkno.

Steckenpferd- Mlijino mlečno mlo

je slejkopraj neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepoto. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod & 80 vin. 962

Iz raznih krajev

Sheboygan, Amerika. Objavite, prosim, v nam priljubljenem tedniku iz tega mesta par vrstic. Prav pazljivo prebiram celega »Domoljuba« in nisem še našel dopisa iz Amerike; zato sem se namenil sporočiti v par besedah o življenjskih in tudi verskih razmerah. Tukaj v Sheboyganu je prav prijazno mesto, kjer se vsako leto mnogo prenove za nas Slovence; dela pa čast v tem mestu naša slovenska cerkev, katera je na prijaznem gričku v sredini mesta. V postu smo imeli sveti misijon, in sicer od 4. do 9. marca, ker sedaj je ravno tri leta, odkar se je začela graditi slovenska cerkev v Sheboygan. Uspehi svetega misijona se niso pričakovali takšni, kakor so bili. Kar sem slišal od zanesljivih oseb in od našega dušnega pastirja, je pristopilo v teku sv. misijona nad 700 oseb k mizi Gospodovi. Bilo bi jih pa lahko še mnogo več, ali žalibog je enim več gostilna kakor cerkev, čeravno imamo prav prijaznega gospoda župnika iz znane Gorenjske in vendar je nekaterim še cerkev deveta briga, kakor pravi pregovor. Zima nas še vedno nadleguje in želimo, da bi nas kmalu zapustila ter prišla ljuba pomlad; delamo tudi zmerom po navadi, zaslužek je pa odvisen od dela. Kdor ima težje delo, več zasluži, oni, kateri ima pa lažje delo, pa tudi manj zasluži. Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice »Domoljuba«. Tebi, »Domoljub«, ki bi moral zahajati v vsako katoliško hišo, pa želim veliko naročnikov in predplačnikov.

Najlepši načrti,

ki jih kujemo v srečnih urah in naše največje nade se čisto izjalovijo, če se vsled prepiha, vlage ali prehlajenja naenkrat pojavijo revmatične bolečine, trganje, bodenje, bolečine v križu ali hrbtu in moramo potem utrjeni od bolečin in nezmožni za delo sedeti na miru.

V takih slučajih je prava dobrota, če imamo v hiši staropreizkušeni, bol lajšajoči Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elza-fluid«, ki nam v najkrajšem času prežene bolečine, nas zopet osveži, ozdravi in napravi delazmožne. — Mnogi so dobri Feller-jevega fluida z znamko »Elza-fluid« čestokrat izkusili na lastnem telesu in je isti zato našim bralcem najtopleje priporočati. Njega ekselencia Leon baron Freytagh-Loringhoven, dež. svetn. Veselske kneževine in cesarji ruski pravi državni svetnik v Arensburgu, Poveljniška cesta 5, Otok Osel, Livlandija piše o tem: »Smatram za svojo dolžnost napram mojim bližnjim, da jim priporočam, kadar in kjer morem, odlični Feller-jev fluid z znamko »Elza-fluid«. Imel sem priložnost, da sem nekega peterburskega zdravnika, ki ima tu veliko močvirno zdravilišče-kopalnico in pri katerem so njegova lastna zdravila odpovedala, ozdravil s pomočjo Feller-jevega »Elza-fluida« od hudega protina v rami. Tudi nek zdravnik v Gdanskem v zahodni Prusiji uporablja v svojo prakso Feller-jev fluid in želim, da bi se ta izdelek čedalje bolj razširjal v blagor ljudi in slavo njega iznajditelju«.

Cenjeni bralci naj bi si tak nesebični migljaj vzeli k srcu in naročili Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid« pri dvornem lekarnarju E. V. Feller-ju, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvaška). 12 steklenic stane samo 5.— kron. mal izdelek, ki prinese mnoge koristi.

—du.

Društveni vestnik

Radeče pri Zidanem mostu. Dekliška Marijina družba priredi v nedeljo, dne 6. aprila t. l. v Narodnem Domu gledališko predstavo »Junaške Blejke«. Začetek ob 3. uri popoldne. Pridite vsi, ki se zanimате za društveno življenje in pravi napredek!

Koprivnik v Bohinju. V nedeljo, 6. aprila bo popoldne po nauku v šoli za nabavo nove šolske zastave sledeča prireditev: 1. Tamburanje. Udarjajo tamburši iz Srednje vasi. 2. »Zaprta laž«. Igrajo šolarji. 3. »Ukradena krava«. 4. »Zgubljena stava«. Igrajo tukajšnji fantje. Ker je namen dober, udeležite se polnoštevno. Če bo deževno vreme, se prireditev preloži na 20. aprila. Prijatelji dobre zabave, pridite!

K. s. izobraževalno društvo v Mekinjah priredi v nedeljo, 13. aprila, v proslavo Konstantinovega jubileja ravnokar na novo izišlo jubilejno zgodovinsko igro »V tem znamenju boš zmagal«. Opozorjamo že sedaj na to prireditev.

Smladnik. Da bo igralcem dana prilika razviti vse svoje talente, priredi izobraževalno društvo v nedeljo, dne 6. aprila, lepo narodno igro »Rokovnjaci« z vsemi pevskimi točkami. Med odmorji igra smleška godba. — Cene: Sedeži I. vrste 1 K 40 vin., II. vrste 1 K, III. vrste 80 vin.; stojišče 40 vin. — Vsi prijatelji društvenih prireditev, pridite v obilnem številu! Igra se ne ponavlja.

Strašni viharji v Ameriki.

Več cerkvá in hiš podrtih. — Veliko ljudi mrtvih.

V amerikanskih državah Omaha, Nebraska in Indiana je divjal strašen vihar, ki je napravil ogromno škodo. Veliko ljudi je izgubilo življenje. Mesto Omaha je bilo popolnoma od ostalega sveta odrezano. Vihar je bil tako močan, da je več hiš podrl. Ljudje so bežali na ceste, kjer jih je padajoča opeka veliko pobila. Podrlo se je telefonsko poslopje; 20 telefonistinj je bilo ubitih. V Omahi cenijo škodo na pet milijonov kron. Najmanj 200 ljudi je v Omahi bilo ubitih. V Amahasu so porušena poslopja štiridesetih cest. V središču mesta je vihar odnesel 150 hiš, 250 jih je pa deloma porušil, med njimi tudi kinogledališče, kjer je bilo 30 oseb ubitih. Vihar je uničil tudi 15 cerkvá in 8 šol. Na več krajih je izbruhnil požar. Ker so ulice polne razvalin, so zelo težko gasili; a ker je pričelo deževati, požar večje škode ni napravil. Dne 23. t. m. je divjal vihar po dolini Missouri, ki je napravil v Illinoisu, Missouriju, Kansasu in Montani ogromno škodo. Okolu polnoči je divjal vihar v Čikagi, kjer je izbruhnilo več požarov in je bilo 100 oseb ranjenih.

Na stotine ljudi utonilo.

Iz Daytona (Ohio) se poroča, da je voda poplavlila ozemlje mesta v obsegu 4 km. Utonilo je 200 do 500 oseb. Neko šolo je povodenj podrla; 400 otrok je ob tej priliki utonilo. Tudi neko bolnišnico s 600 bolniki je voda odnesla. V mestu Peru (Indiana) je drla voda po cestah do 20 čevljev visoko. Veliko vtopljenih žená in otrok je nosila voda s seboj. Žene z otroci v naročjih prenočujejo po strehah. Beda je radi mrza strašna. V Indianopolisu je voda

zopet narasla. V Peru se je podrl obrambeni nasip reke Wabash. Utonilo je več sto ljudi. V bližini Piquea je voda podrla nasip. Utonilo je 450 oseb. Povodenj je onemogočila promet na vzhodnih železnicah v Indiani in Ohio. Železniški uradniki izjavljajo, da položaj že 20 let ni bil tako resen, kakor je zdaj. Ne vé se, kdaj da poškodovane železniške proge zopet popravijo. Mesto Dayton je popolnoma porušeno. V Ohio je 250.000 ljudi brez strehe. V Indianopolisu je utonilo 200 oseb, v Kolumbiji 150. Vsega skupaj je okoli 1300 človeških žrtev. Materialna škoda znaša 80 milijonov dolarjev. En milijon delavcev je brez dela.

Dobre knjige

Jubilejna igra »V tem znamenju boš zmagal« je ravnokar izšla. Krasno opremljena knjižica obsega popis zmage križa nad poganstvom za časa Konstantina; isto snov ima tudi lepa igra, ki bo našim društvenim odrom kaj prav prišla v letošnjem jubilejnem letu. Kaj pripravna je pa knjižica tudi za naše društvene knjižnice. Naroča se pri Kat. slov. izobraževalnem društvu v Mekinjah, p. Kamnik (Kranjsko) a' pri A. Slatnarju, tiskarna v Kamniku. Cena izvodu je 80 vin., s poštnino 85 vin.; šest izvodov stane 4 K 30 vin., s poštnino 4 K 50 vin. (Kdor vzame šest izvodov, dobi pravico uprizoritve.) Pošilja se le proti predplači ali na povzetje. Lepo, času primerno igro toplo priporočamo!

Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Sestavil dr. Janko Slesinger, c. kr. profesor; založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena K 1'20, vezan v celo platno K 1'80. — Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček, v priročni, žepni obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba; ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih. Razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da vpoštevata v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika. — Vsaka nepravilna oblika pri sklanjavi samostalnikov in spregatvi glagolov je točno označena. Povedano je tudi, če se sprega glagol šibko ali krepko in če se tvori v preteklem času s pomožnim glagolom »imeti« ali »biti«. — Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice »Nemščina brez učitelja«, ta bo s pomočjo Slovarčka lahko čital nemške sestavke. — Druga nedosežna vršina Slovarčka je pa tudi izvanredno nizka cena K 1'20 za broširan, oziroma K 1'80 za v platno vezan izvod (po pošti 20 vin. več).

12 pange lingua — tantum ergo. Za mešani zbor zložil Fr. Gerbič, založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena partituri 1 K 80 h, glasovom 40 h. Naš velezaslužni skladatelj ravnatelj Gerbič je našim cerkvenim zborom podal zopet zbirko, katera obsega 12 njegovih najnovejših nape-

vov, namreč pange lingua — tantum ergo. Teh napevov, posebno tujih skladatelj, nam sicer manjka, vendar moramo prištevati Gerbičeve tantum ergo v vrsto najbolj praktičnih in za naše razmere posebno po deželi najbolj porabnih. Napevi so zloženi v tako lahkem, melodioznem in vendar cerkvenem slogu, da jih lahko izvaja vsak še tako majhen zbor. Sopran nikoli ne sega višje kakor do f-fis, kar je za zbor, kateri razpolaga z otroškimi glasovi, velike važnosti. Zbirka je vredna vsega priznanja in priporočila. Želeti je, da jo uvrsti vsak pevovodja v svoj repertoar, ker bode z malim trudom sigurno dosegel lepe uspehe.

3. štev. »Slovenskega Sadjarja« je izšla 23. marca. Priznati moramo, da je tako lepa in zanimiva, kakor še nobena. V prilogi ima krasno barvano sliko kanadske renete, in je tudi sicer opremljena z lepimi podobami. Berivo je jako raznovrstno, vseskozi zanimivo in nujno potrebno za vsakega sadjarja. Kdor te številke še ni prejel, naj nemudoma poravnava naročnino, da se mu list redno dopošilja!

Drobtine

Bogata beračica. V Dubrovniku so v stanovanju beračice Kate Bojanovič našli pri hišni preiskavi 20.000 K denarja, ki si ga je priberala.

Triletni morilec. V Szolnoku je neka ženska Ivana Makocsi vzela pred dnevi na rejo tri mesece starega otroka, kar je zbudilo ljubosumnost njene triletnega sinčka. Ko je pred dnevi odšla Makocsijeva z doma, je pustila oba otroka brez nadzorstva. Medtem pa je njen triletni sin ubil dojenca z nekim lesom. Proti neprevidni materi je uvedeno kazensko postopanje.

Tvrdba M. Tomec v Humpolcu je priložila tej številki za posamne odjemalce dopisnice z naročilnico za naročbo vzorcev blaga za obleke. Skupni odjemalci so jih prejeli že v eni prejšnjih številkih.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Dobesedno. Gospod najme stanovanje, kjer je bilo polno miši. Skrbno jih polovi in zapre. Ko ima zapustiti stanovanje, jih izpusti op sobah, ker mu je bilo naročeno, naj zapusti stanovanje v takem stanu, v kakršnem je bilo prej.

Telesno naporno delo. Učitelj prosi dopusta zaradi duševnega in telesnega napornega dela. Ko mu na višjem mestu opomnijo, da telesnega napornega dela pač ni, odgovori učitelj: »Ali menijo gospodje, da to ni naporno delo, če moram sleherni dan toliko nerodnih paglavcev preteptati?«

Dobro svet. Gospodar gostaču: »Zdaj ste že dva meseca najemščino na dolgu. Jaz vas ne bom dalj čakal. Če nimate s čim plačati, pa si hišo kupite, bo najbolje!«

Pri odvetniku. Kmet: »Ves denar sem pri vas pustil, pa še nič zajtrkoval nisem!« — Odvetnikov pisar: »To ste kmetje neumni! Najprvo treba zajtrkovati, potem se gre šele k advokatu!«

SKRIVALNICA.

Kje je drugi stražnik?

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793 so najboljši. Tovarna Mor. Šumberk.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, dne 26. marca: 75. 15. 33. 16. 4.
Dunaj, dne 29. marca: 74. 10. 46. 71. 84.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 26. marca 1913.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	22	80	živá vaga:		
Rž	20	80	Goveda pitana . . .	82	—
Ajda	21	—	Teletna težka . . .	98	—
Ječmen	19	90	Teletna mala . . .	—	—
Oves	20	—	Prasici	134	—
Proso belo	23	80	Koštrani	107	—
Proso rumeno	18	60			
Koruzna stara	21	—	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	17	—	Maslo kuhano od		
Leča	25	60	K 200— do . . .	280	—
Grah	26	50	Maslo surovo od		
Laneno seme	38	20	K 250— do . . .	320	—
Graščica	24	60	Slanina sveža (speh)	164	—
Domača detelja	190	—	Slanina prekajena . .	174	—
Fizol Ribničan	29	—	Mast svinjsku . . .	177	—
Fizol Prepelčar	32	—	Loj	98	—
Fizol Mandulon	38	50	Jaica 100 komdov	6	—
Cebula	9	—	Višanci	2	50
Krompir	6	50	Golobi	—	80
Zelje sveže	—	—	Reca	4	—
Zeljelisto brez sode	—	—	Gos	7	—
Repa gorenjska	123	—			
Repa sveža	—	—	Kolonijalno hlago		
Repa kisla brez sode	—	—	na dobelo:		
Brinje	30	80	Riz Rangon od		
Kumna	90	—	K 32— do . . .	45	—
Oreh	62	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 270— do . . .	196	—
Suhe bruske	—	—	Sladkor od K 82— do	83	80
Suhe češnje	—	—	Petrolej	42	—
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	—	—			
Seno	6	—			
Slama	3	—			
Stelja	—	—			

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

fižol, krompir, proso, ajdo in druge poljske pridelke.

Trgovcem priporoča nakup kave, riža, sladkorja itd. Zaloga pristnih domavinitih.

Pred poroko! ↔ Ženini in neveste, pozor!

Najcenejši, moderni
zaročni in
poročni prstani.

Namizna oprava
nastavki
raznovrsten kinč.

Ker se objavi ta oglas le v
par številkah, izvolite si ga
dobro zapomniti.

Le pri domači tvrdki

Fran Čuden

Ljubljana

Prešernova ul. št. 1, nasproti frančišk. cerkve.

Naročajte cenik

z žepnim koledarjem, ki se pošilja tudi po pošti prosto.

Zaved za fečajo o trgovski vodi
Frid. Mester, lastnik pre-
ko evrop. meja znan, bveje
irnov. akad. Lipsko. Pro-
spekti zastoj pri ravna-
telstvu. 792

500 K Vam plačam,
ako Vasibkur-
jih odes, bra-
davic in trde
kože tekem 3 dni bolečin ne
odpravi moj uničevalec ko-
renin Rla-marilo. — Cena
lončka s jamstvom pla-
moma 1 krono. 337

Kemény (Kaschau) I.
Poštai predal 12/161 Ogrsko.

Najboljše in najcennejše orožje
vseh vrst, kakor Hammerless-
puška, tročevje, puške Lan-
kaster in Flobert, samokri, pi-
stole itd. razpošilja

Jos. Buchwald
razpošiljalnica, Nachod št. 59,
poštai predal št. 63, Češko.
Ilustr. ceniki zastoj in franko.
Popravila poceni. 621

Ia SIR

v sodeli kg po K 100, v
hlabi kg po K 170 (on hleb
20 do 30 kg) pri odjemu 5 kg
po K 100 kilogram, vse proti
takojšnjemu plačilu po po-
vezitvi pošilja **M. Walkner,**
Admet (Sedmogradiško).

V vsaki družini,
kjer se goji dobra godba,
se morajo nabavljati tudi
domače orglje
(amerikanski harmonij).
Lep glas. Kraina oprema.
Cena od 40 mark naprej.
Ilustrirani ceniki zastoj.

Aloys Mayer
kr. dvorni založnik,
Fulda.

(Cena s notnim zvezkom
obsegajočim 325 kom-
dov le 35 mark, s katero
zamore igrati na harmo-
niji vsak takoj četvero-
glasno in brez znanja se-
kire. 3804 19

200.000 zelo močnih, lepih lepotilnih in drevorednih dreves

zlasti lepih divjih kostanjev,
okroglih akacij in jesionov, Kri-
stovca trnja, javorjev, jesionov,
brastov itd., kakor tudi različna
kraina žalobna drevesa, kos
od 60 v naprej. Milijon sadnih
dreves vseh rabijskih in le naj-
bolj preizkušeni vrst. 100 vi-
sokodebelnih jablan od 25 K
dalje. Zbirka 100 kosov lepotil-
nih in drevorednih dreves in 100
lepotilnih grmov, 10—15 vrst
za ceno K 70—; iste obstoječe
od vsake samo po 50 kosov
K 40—. Najboljša živa ograja
je eno-, dve- in triletna akacija
in gledice 100 kosov K 15 do
K 60. Akacije, večje, 8-5 letne
150-400 cm vis. 1000 kom. K 65
do K 100; poletni hrast 8-5
letni za majo, 1000 kom. K 15
do 25; hrastiči 150-250 cm
vis. 100 kom. K 7—, 1000 kom.
K 65—, Perutnina za plemen
in njih jajca, fazani in njih jajca
za valenje. Ilustrov. glavni ka-
talog zastoj.

Grofa Žige Batthyanyja
graščinska uprava
Csendlak pri Radgoni.

Vzorci franko volne-
nega in modnega peril-
nega blaga

CEFIROV

platna, damasta, oprem za ne-
veste itd. pošilja

V. J. Havliček
a bratr. 727

Poděbrady, Češko,

Denar posoja zasebnik
rečnim ljudem
po 6 %. Odplačilo na obr. 6 let
Buda G. post. rest. Berlin 47.

Mala železnica

2400 m tračnic, 45 vozov,
12 vozov za kamenje, se
proda ceno, event. tudi da
v najem. Vprašanje pod
F. H. 1250 odpošilja anon-
čna pisarna **J. Rafael, Du-
naj I., Graben 28.** 930

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za tednevni ogled.
Puška enocelna Lanaster K 20—,
dvocevka Lanaster K 30—,
Hammerless-puška K 70—, Flo-
bert K 8—; samokres K 5—,
pištola od 2 K naprej. Ilustro-
van cenik zastoj. **F. DUŠEK,**
tovarna orožja, Opolečno št.
2137, ob drž. želez., Če ko.

Ržena sladna kava

iz gorske rži

se pošilja po povzetju v
zavojih po 5 kg franko za
K 3 70 s dodatkom lepih
platinenih brišč, robcev
itd. iz tovarne

Fran Sax

Maslovedy pri Smilfitz
Češko.

Prosimo, poskusite!
510

Hiša 3 minute od Domžal ob glavni cesti
z vrtom in veliko njivo ob kantonski
cesti se radi boleznii za 5300 K pod
jako ugodnimi pogoji proda. Polzve se pri lastnici:
Jožeta Kovač, Ljubljana, Marijo Terezijo čes'a, Kolizaj 25. 791

Tehnična pisarna **Stavbeno podjetje**

Valentin Accetto

zaprisečeni sodni izvedenec
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

se priporoča za napravo vseh v stavbeno stroko spadajočih na-
črtov in del ter kot oblastveno koncesijonirana zasebna
posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljiše.
Postrežba vestna in točna. 1424

Sprejem vajenca za pekovsko obrt

pridnega in poštenega fanta, najraje z dežele.
Ponudbe na upravnitvo „Domoljuba“ pod šifro
„Priden in pošten 1008“.

Sprejem takoj dobrega in poštenega 22
do 30 let starega sedlarskega in jermenarskega,
posebno za komate sposobnega

pomočnika

in tudi da je v stanu mene zastopati. Plača in
ostalo po dogovoru. **Jos. Tavčar,** sedlar in jer-
menar, Sarajevo. 1006

Špičasto žico,

pocinjeno, oddaja 1000 m
po K 44—, travniške
brane od 50 K naprej,

posnemalnike od 100 K itd., gnojilne sesalke,
domače mlne, motorje na bencin ali petrolej
3 PS K 1200—, slamoreznice K 90— in višje ter
vse druge kmetijske stroje priporoča 633

J. Božič, strojni stavbenik, p. Grabitnj
Koroška

Učenca za krojaško obrt

sprejme **MATIJA REMŠKAR,** krojaški mojster,
Kozarje 9, Dobrova pri Ljubljani. 974

Prodaja se hiša (staro župnišče)

s sadnim vrtom in travnikom v St. Vidu nad
Ljubljano št. 39. Pri hiši je gospodarsko po-
slopje, hlev, pod in šupa. Ako bi kupec želel,
se mu proda tudi en del za hišo ležečega gozda.
Zemljišče in poslopje se lahko vsak čes ogleda.
Ponudbe naj se vložijo do 1. maja t. l. pri žu-
panstvu v St. Vidu nad Ljubljano ali pa pri
predstojništvu župne nadarbine ravnotam. 1016

Št. 1038. 14kar zlato K 13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6,40
Št. 1064. Zlato na srebro
K 2,70

Št. 1046. 14 karat zlato
K 9.—
Št. 1046. Novo zlato K 4,70
Št. 1068. Zlato na srebro
K 2,50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki
je kupil uro, zlatino in
srebrnino, predno je videl
velezanimivi in bogato
ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25

ker se je moral prepričati,
da se dobi tam res dobro
trpežno in okusno blago
po nizki ceni. Zahtevajte
toraj predno se odločite
za kak nakup cenik, ki se
Vam dopošlje takoj, pošt-
nine prosto.

H. Suttner

Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna trgovina ur,
zlatnine in srebrnine.

Lastna protokoliрана tovarna ur v Sviei.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

velezanimivi in bogato

ilustrovani cenik za ure,
zlatino in srebrnino,
kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na trvdko

H. Suttner

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za na-
kup ur, zlatnine in srebr-
nine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato
e epal-kam. K 9,70

Št. 1149. Srebrna broška
K 1,50

Zlato na srebro
K 3.—

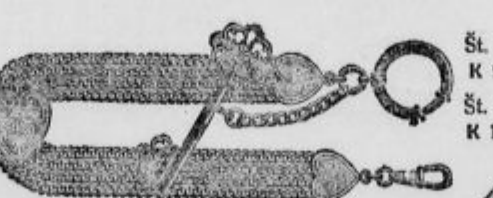

Št. 748.
K 13,50

Št. 523.
K 12,50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnimi pokrovom,
trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13,50

Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskopf, z dvojnimi
pokrovom, trpežno kolesje, K 12,50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2,20

Št. 854. Srebrna verižica s srcem tristrana 5,70

Št. 854. " " " 4 vrstina 7,50

Št. 854. " " " 5 " 9.—

Št. 853. " " " s šestimi srci

Št. 853. " " " 6 vrstina K 12,20

Št. 853. " " " 8 " 15,80

Št. 861. " " " 10 " 26.—

Št. 860. " " " 15 " 42.—

Št. 720.
K 9,70

Št. 723.
K 11,70

Št. 735.
K 13.—

Št. 736.
K 13,70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino
kolesje, na 6 kamnov, K 13.—

Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11,70

Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatim obročkom,
K 13,70

Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez
okrasa, K 9,70

Št. 735. K 13.